

Kunnanvaltuusto

Aika 28.11.2023 klo 15:01 - 17:06

Paikka Pälkäneen Nuijantalo

Käsitellyt asiat

		Sivu
§ 55	Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 56	Valtuuston kokousasioiden käsittelyjärjestys	5
§ 57	Valtuuston pöytäkirjan tarkastus ja nähtävänäpito	6
§ 58	Kuntastrategian välitarkastelu	7
§ 59	Kuulialankärjen asemakaavan hyväksyminen	9
§ 60	Kunnanhallituksen vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2022	13
§ 61	Kunnanvaltuuston kokousaikataulu kevätkaudelle 2024	17
§ 62	Pälkäneen kunnan osavuosikatsaus 1.1.-30.9.2023	19
§ 63	Lisämäärärahaesitys sivistystoimen vuoden 2023 talousarvioon	22
§ 64	Lisämääräraha vesihuoltolaitoksen vuoden 2023 talousarvioon	24
§ 65	Talousarviomuutoksia vuodelle 2023	26
§ 66	Maapohjan kiinteistöveroosentien päättäminen	28
§ 67	Pirkanmaan saavutettavuusohjelman rahoittaminen vuonna 2024	32
§ 68	Pälkäneen Rauniokirkon suojeluyhdistys ry:n tukihakemuksen käsittely	34
§ 69	Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tarveselvitys	38
§ 70	Talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025 - 2026	45

Kunnanvaltuusto

Aika 28.11.2023 klo 15:01 - 17:06

Paikka Pälkäneen Nuijantalo

Osallistujat

.	Elfving Mirva	valtuuston puheenjohtaja	
.	Kankila Jyri	2. valtuuston varapuheenjohtaja	
.	Ahola Jyrki	valtuutettu	
.	Ailio Timo	valtuutettu	
.	Hyöki Erkki	valtuutettu	
.	Keskinen Reijo	valtuutettu	
.	Klasila Ville	valtuutettu	esteellinen 59 §
.	Koskelo Markku	varavaltuutettu	
.	Lindholm Johanna	valtuutettu	
.	Luukkonen Jani	valtuutettu	
.	Mathier Reetta	valtuutettu	
.	Mikkola Antti-Jussi	valtuutettu	
.	Mäkinen Elina	valtuutettu	
.	Ohtonen Raimo	valtuutettu	
.	Ojala Timo	varavaltuutettu	
.	Pellikka Marika	varavaltuutettu	
.	Rönni Mikko	valtuutettu	
.	Saarikko Jouko	valtuutettu	
.	Saarinen Kirsi	valtuutettu	
.	Salminen Pertti	valtuutettu	
.	Tamminen Sari	valtuutettu	
.	Vierikka Risto	valtuutettu	
.	Vuorinen Tommi	valtuutettu	
.	Zeitlin Rainer	valtuutettu	
.	Packalén Joonatan	nuorisovaltuuston edustaja	
.	Salmela Mikko	pöytäkirjanpitäjä	
.	Pikka Pauliina	kunnanjohtaja	
.	Apell Harri	tekninen johtaja	
.	Jaakkola Markus	talousjohtaja	
.	Kivinen Tiina	sivistysjohtaja	
.	Mäkelä Sirkku	elinvoimajohtaja	
Poissa	Vaismaa Kalle		
	Aho Maria		
	Haili Joshua		
	Leppälä Maija		
	Nikkanen Vilho		
Käsitellyt asiat	55 - 70		
Liitteet	1 - 13		

Allekirjoitukset

Mirva Elfving
puheenjohtaja

Mikko Salmela
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Timo Ailio
pöytäkirjantarkastaja

Jani Luukkonen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pälkäneen kunnan yleinen tietoverkko 04.12.2023 15:00

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti.

Valtuuston kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

KV 28.11.2023 § 55

Läsnä olevat valtuutetut ja varavaltuutetut todetaan sähköisesti tai nimenhuudolla, joka toimitetaan aakkosjärjestyksessä.

Todettuaan läsnä olevat valtuutetut puheenjohtaja toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja läsnä olevat varavaltuutetut sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 112 §

Esitys

Puheenjohtaja Mirva Elfving

Todetaan läsnä olevat ja esteen ilmoittaneet valtuutetut sekä läsnä olevat varavaltuutetut. Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuuston kokousasioiden käsittelyjärjestys

KV 28.11.2023 § 56

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, ellei valtuusto toisin päättä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 117 §

Esitys

Puheenjohtaja Mirva Elfving

Hyväksytään asioiden käsittelyjärjestys esityslistan mukaisena.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Valtuuston pöytäkirjan tarkastus ja nähtävänäpito

KV 28.11.2023 § 57

Valtuuston pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua valtuutettua, jollei valtuusto jonkin asian kohdalla toisin päättä.

Valtuuston pöytäkirja siihen liitettyine valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalaissa säädetään.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 127–128 § ja Kuntalaki 140 §

Esitys

Puheenjohtaja Mirva Elfving

Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, Joshua Haili ja PS, jotka toimivat tarvittaessa myös ääntenlaskijoina.

Pöytäkirja tarkastetaan sähköisessä allekirjoituspalvelussa viimeistään 3.12.2023 ja julkaistaan nähtäville yleisessä tietoverkossa 4.12.2023.

Käsittely kokouksessa

Käsittelyn aluksi puheenjohtaja esitti, että Hailin ollessa poissa, esityksen toisesta pöytäkirjan tarkastajasta tekee Terve! Pälkäne-ryhmä.

Päätös

Hyväksyttiin puheenjohtajan esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Timo Ailio (Terve! Pälkäne) ja Jani Luukkonen (PS)

Kuntastrategian välitarkastelu

KH 07.11.2023 § 184

Pälkäneen kunnanvaltuusto on 7.12.2021 § 93 päättänyt kunnan strategiasta "PÄLKÄNE PARASTA AIKAA 2030". Kuntastrategian toimeenpano tapahtuu vuosittain talousarvion kautta. Päätöksessään valtuusto linjasi, että strategia tarkistetaan kerran valtuustokauden aikana vuoden 2023 loppuun mennessä.

Valtuusto käsitteli kuntastrategian päivitystä valtuustoseminaarissa 22.9.2023. Strategian todettiin kokonaisuudessaan olevan edelleen ajankohtainen. Strategiassa määritelty kunnan toimintaympäristö vastaa edelleen nykytilannetta, eikä suurempiin linjoihin tai tavoitteisiin nähty tarpeelliseksi tehdä merkittävämpiä muutoksia.

Kuntastrategiassa on kolme painopistekokonaisuutta, jotka ovat hyvinvointi, elinvoima ja kestävä kehitys. Jokaisen kolmen painopisteen alla on kolme keskeistä strategista tavoitetta. Lisäksi strategiassa on määritelty digitalisaatio kaikkia tavoitteita läpileikkaavana painopisteenä. Strategiatavoitteisiin tehdään valtuustoseminaarin osalta seuraavat muutosesitykset:

Tavoite: Kuntalaisten hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden

Tähän tavoitteeseen lisätään kuntalaisten tukeminen liikunnalliseen elämäntapaan.

Tavoite: Monipuolisten asumisratkaisujen ja -ympäristöjen edistäminen

Tähän tavoitteeseen lisätään riittävien asumismahdollisuuksien ja -ympäristöjen edistäminen.

Tavoite: Kunnan talous on tasapainossa

Poistetaan lause "Talouteen liittyvissä päätöksissä arvioidaan niiden vaikutusta toimintaan ja talouteen pitkällä aikavälillä" ja lisätään lause "Merkittävissä päätöksissä arvioidaan niiden vaikutukset pitkällä aikavälillä kuntalaisten hyvinvointiin ja kunnan elinvoimaan".

Strategian mittaristoon tehdään seuraavat muutokset:

- Tuloveroprosentti korjataan vastamaan hyvinvointialueiden aloittamisen jälkeistä aikaa.
- Yrityksissä olevien työpaikkojen määrän tavoite muutetaan 1300:sta 1100:aan.
- Poistetaan mittareista Kuntaliiton elinvoimaindikaattori, koska sitä ei ole ollut saatavissa vuoden 2019 jälkeen.
- Lisätään seuraavat mittarit:
  - o nettomuutto → tavoitetasona positiivinen nettomuutto
  - o valokuituliittymien määrä → tavoitteena taloudellisen kannattavuuden varmistama liittymämäärä
  - o TEA-viisareiden yhteisarvosana → tavoitteena kuntien keskiarvoa parempi arvosana.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 184
§ 58

07.11.2023
28.11.2023

Yllä mainitut muutokset on kirjattu punaisella liitteeseen.

Toimivallan peruste

Kuntalaki (410/2015) 14 §

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle hyväksyttäväksi yllä ja liitteessä esitetyt muutokset kuntastrategian PÄLKÄNE PARASTA AIKAA 2030 -asiakirjan tavoitteisiin ja mittareihin.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 58
310/00.01.02/2022

Liite: Muutokset – Kuntastrategian välitarkastelu 2023

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä yllä ja liitteessä esitetyt muutokset kuntastrategiaan PÄLKÄNE PARASTA AIKAA 2030 -asiakirjan tavoitteisiin ja mittareihin.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

1 Muutokset - Kuntastrategian välitarkastelu 2023

Kunnanhallitus	§ 237	20.12.2022
Kunnanhallitus	§ 30	21.02.2023
Kunnanhallitus	§ 117	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 177	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 59	28.11.2023

Kuulialankärjen asemakaavan hyväksyminen

KH 20.12.2022 § 237

██████████ on lähettänyt kunnalle hakemuksen asemakaavan laatimiseksi omistamalleen tilalle Kuulialankärki 635-415-1-163. Tila on voimassa olevassa Kuulialan ranta-asetuksessa osoitettu loma-asuntojen korttelialueeksi ja laadittavan asemakaavan tavoitteena olisi muuttaa käyttötarkoitus vakituisten erillispientalojen korttelialueeksi.

Koska kaava-alueen rakennuspaikoista suurin osa on osoitettu vakituiseen asumiseen, on kyseessä asemakaava eikä ranta-asetus. Hakemuksen lähettänyt maanomistaja vastaa kaavan laatimisesta, kuten myös palkkaamansa kaavanlaatijan kustannuksista.

Kaavoitettava alue sijaitsee noin 300 metrin päässä Kuulialan asemakaava-alueesta, joka käsittää vastaavanlaisia vakituisten erillispientalojen korttelialueita. Laadittavaan kaavaan lisätään lähialueen asemakaavojen tapaan yleismääräys, jossa todetaan, että yleisten alueiden toteuttamisesta, hoidosta ja kunnossapidosta ovat vastuussa kiinteistönomistajat.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 51 §:n mukaan asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaan kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 30 §:n mukaan kaavoituksen vireilletulosta on ilmoitettava niin, kuin kunnalliset ilmoitukset kunnassa julkaistaan ja niin, että osallisilla on mahdollisuus saada tietoa kaavan tarkoituksesta ja merkityksestä.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 19 § 6.
Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 51 §
Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999) 30 §

Valmistelija Aarni-Pekka Jakonen, maankäytön suunnittelija
p. 040 737 5390, aarni-pekka.jakonen@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää asettaa vireille Peräniemen asemakaavan laatimisen.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 21.02.2023 § 30

Kunnanhallitus	§ 237	20.12.2022
Kunnanhallitus	§ 30	21.02.2023
Kunnanhallitus	§ 117	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 177	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 59	28.11.2023

Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa on laatinut liitteenä olevan Pälkäneen Kuulialankärjen osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä asemakaavaluonnoksen. Kaavasta on aiemmin päätöksenteossa ja kaavoituskatsauksessa käytetty nimeä "Peräniemen asemakaava".

Asemakaavan tarkoituksena on muuttaa voimassa olevassa ranta-
asemakaavassa tilalle Kuulialankärki 635-415-1-163 osoitettu vielä rakentumaton loma-asuntotontti (RA-1) erillispientalon tontiksi (AO) ja näin mahdollistaa maanomistajan tavoite rakentaa tontille omakotitalo vakituiseen asumiseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 63 §:n mukaan kaavaa laadittaessa on riittävän varhaisessa vaiheessa laadittava kaavan tarkoitusta ja merkitystä selvittävä osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 30 §:n mukaan maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 62 §:ssä tarkoitettu osallisten mahdollisuus mielipiteen esittämiseen kaavan valmistelussa voidaan tehdä asettamalla valmisteluaineisto nähtäville ja varaamalla tilaisuus esittää mielipide määräajassa kirjallisesti tai suullisesti.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 19 § 6
Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999) 62 ja 63 §
Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999) 30 §

Valmistelija Aarni-Pekka Jakonen, maankäytön suunnittelija
p. 040 737 5390, aarni-pekka.jakonen@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää asettaa asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman sekä kaavaluonnoksen nähtäville 30 vuorokauden ajaksi ja pyytää tarvittavat viranomaislausunnot.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 20.06.2023 § 117

Ympäristösuunnittelu Oy Pirkanmaa on laatinut liitteenä olevan Kuulialankärjen asemakaavaehdotuksen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma ja kaavaluonnos pidettiin nähtävillä 1. – 31.3.2023. Tänä aikana niistä saatiin lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta, Pirkanmaan maakuntamuseolta sekä Pälkäneen kunnan rakennus- ja ympäristöjaostolta. Pirkanmaan liitto totesi, ettei se anna kaavasta lausuntoa.

Saatujen lausuntojen perusteella kaavan luontoselvitystä on täydennetty ja maa- ja metsätalousalue (M) -aluevarausta muokattu ottamaan paremmin

Kunnanhallitus	§ 237	20.12.2022
Kunnanhallitus	§ 30	21.02.2023
Kunnanhallitus	§ 117	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 177	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 59	28.11.2023

huomioon ympäristöarvojen ja maiseman kannalta olennaisen kasvillisuuden säilyttäminen. Lisäksi suositellusta rakentamiskorkeudesta on annettu yleismääräys. Kaavaselostusta on täydennetty laatimalla alueelle yleiskaavallinen tarkastelu.

Maankäyttö- ja rakennusasetuksen (895/1999) 27 §:n mukaan asemakaavaehdotus on pidettävä julkisesti nähtävänä vähintään 30 päivän ajan. Kyseisen asetuksen 28 §:n mukaan asemakaavaehdotuksesta on pyydettävä lausunnot tarvittavilta viranomaisilta.

Toimivallan peruste Hallintosääntö 19 § 6
Maankäyttö- ja rakennusasetus (895/1999) 27 § ja 28 §

Valmistelija Aarni-Pekka Jakonen, maankäytön suunnittelija
p. 040 737 5390, aarni-pekka.jakonen@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää asettaa kaavaehdotuksen nähtäville 30 vuorokauden ajaksi ja pyytää siitä tarvittavat lausunnot.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 07.11.2023 § 177

Kuulialankärjen asemakaavaehdotus pidettiin nähtävillä 28.6. – 23.8.2023. Tänä aikana siitä saatiin lausunto Pirkanmaan ELY-keskukselta ja Pirkanmaan maakuntamuseolta. Pirkanmaan pelastuslaitos ja Pälkäneen kunnan rakennus- ja ympäristöjaosto totesivat, ettei niillä ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta. Pirkanmaan liitto totesi, ettei se anna lausuntoa kaavaehdotuksesta.

Pirkanmaan ELY-keskus lausui lausunnossaan muun muassa asemakaavan rajauksesta, jäte- ja hulevesien kestävästä järjestämisestä sekä alueen maisema- ja luontoarvoista.

Lausunnon perusteella kaavan selvityksiä täydennettiin maaperätutkimuksella sekä selvityksellä jäte- ja hulevesien käsittelyn järjestämisestä AO- tontilla ja saunan rakennusalalla. Lisäksi nähtävillä olleessa kaavaehdotuksessa osoitettua saunan rakennusalaa (sa) ympäröivälle rannanosalle lisättiin lausunnon perusteella luonnontilaisena säilytettävän alueen osan rasterimerkintä, jolla määrätään säilytettäväksi riittävä suojapuusto.

Yhteenveto lausunnoista sekä tarkemmat vastineet niihin on esitetty ehdotusvaiheen palauteraportissa.

Kaavaehdotusta ei muutettu olennaisesti julkisen nähtävillä olon jälkeen. Lisätty luonnontilaisena säilytettävän alueen osan rasterimerkintä

Kunnanhallitus	§ 237	20.12.2022
Kunnanhallitus	§ 30	21.02.2023
Kunnanhallitus	§ 117	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 177	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 59	28.11.2023

vaikuttaa ainoastaan kaava-alueen kiinteistön omistajan yksityiseen etuun ja kiinteistön omistaja on hyväksynyt nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen tehdyn muutoksen.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 52 §:n mukaan asemakaavan hyväksyy valtuusto. Kuntalain (410/2015) 93 §:n mukaan kunnanhallituksen on valmisteltava valtuustossa käsiteltävät asiat.

Toimivallan peruste Maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999 § 52
Kuntalaki (410/2015) 93 §

Valmistelija Aarni-Pekka Jakonen, maankäytön suunnittelija
p. 040 737 5390, aarni-pekka.jakonen@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus esittää asemakaavaa kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 59
471/10.02.03/2022

Liitteenä kaavakartta ja kaavaselostus liitteineen.

Esitys Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä Kuulialankärjen asemakaavan.

Käsittely kokouksessa Ville Klasila ilmoitti olevansa esteellinen (yleislausekejäävi) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

- 2 Kuulialankärjen asemakaava_Hyväksymisvaihe_Kaavakartta_25.9.2023
- 3 Kuulialankärjen asemakaava_Hyväksymisvaihe_Kaavaselostus liitteineen_25.9.2023

Kunnanhallituksen vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2022

KH 21.11.2023 § 206

Kunnanhallitus on perehtynyt tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2022 ja kiittää tarkastuslautakuntaa esille tuoduista havainnoista. Kunnanhallitus kiinnitti huomiota siihen, että yhdeksänsivuisesta (9) arviointikertomuksesta peräti viisi (5) sivua käsitteli entisen palvelukeskus Harjutuulen myyntiä ja osan tiloista vuokraamista kunnan käyttöön.

1. Palvelukeskus Harjutuulen myynnin tarkastelu laajan palautteen johdosta

Tarkastuslautakunta toteaa raportin sivulla 4 seuraavaa:

”Palvelukeskus Harjutuulen kiinteistön myynti vuonna 2022 ja myynnin jälkeinen Harjutuulen rakennusten osittainen vuokraaminen uudelta omistajalta kunnan käyttöön on herättänyt niin tarkastuslautakunnan kuin laajemminkin kuntalaisten keskuudessa kysymyksen, onko asiassa toimittu kunnan taloudellisten etujen mukaisesti. Siksi tarkastuslautakunta päätti ottaa arviointikertomusta laatiessaan Harjutuulen myynnin ja vuokrauksen erityiseksi arviointikohteeksi.”

Kunnanhallitus ei jaa tarkastuslautakunnan näkemystä siitä, että Harjutuulen myynti olisi herättänyt kuntalaisten keskuudessa laajasti keskustelua, eikä etenäkään taloudellisuuden näkökulmasta. Kunnan johtavat viranhaltijat eivät ole saaneet asiasta palautetta tästä näkökulmasta. Kunnan kustannukset Harjutuulen kiinteistöstä olivat olleet viime vuosina selvästi yli 100 000 euroa vuodessa, eikä suurella pääkiinteistöllä ollut käytännössä muuta käyttötarkoitusta kuin varastotilana toimiminen. Jo myyntiä valmisteltaessa oli tiedossa, että samalla tontilla sijaitsevaa, pienempää Harjulan rakennusta tullaan edelleen käyttämään kotihoidon tiloina sekä teknisen työpajan tiloina, kunnes korvaavat tilat löydetään.

Kuten tarkastuslautakunta raportissaan toteaa, kävi kunnanvaltuusto laajaa keskustelua kunnan kiinteistöjen tilanteesta ja salkutuksesta valtuustoseminaarissa 2.10.2021. Tällöin linjattiin kolme kiinteistöä, joiden osalta voidaan edetä myyntiin. Yksi näistä kiinteistöistä oli entinen Palvelukeskus Harjutuuli, jonka myynnin toimeenpanosta kunnanhallitus päätti 30.11.2021 § 293. Tällöin valtuutetuilla oli laaja yhteisymmärrys siitä, että kiinteistöstä ja sen ylläpidosta tulee luopua ennen kaikkea taloudellisesta näkökulmasta, mutta myös sen vuoksi, että päärakennuksella ei ollut suurimmalta osin mitään todellista käyttötarkoitusta.

2. Toimivalta tilojen vuokralle ottamisesta

Tarkastuslautakunta toteaa raportissaan sivulla 5, että teknisen johtajan toimivalta Harjutuulen tilojen vuokralle ottamisessa on epäselvä kunnan hallintosäännössä.

Kunnanhallituksella on hallintosäännön 19 §:n 4. kohdan mukainen yleinen toimivalta tilojen vuokralle ottamisessa ja antamisessa. Tämä kuitenkin perustuu siihen, että asia ei hallintosäännön mukaan kuulu toiselle toimielimelle tai viranhaltijalle.

Hallintosäännön 23 §:ssä määritellään lautakuntien yleiset tehtävät ja toimivalta. Kyseisen pykälän 11. kohdan mukaan lautakunta päättää toimintonsa tarvitsemien tilojen vuokralle ottamisessa ja hallinnassaan olevien tilojen vuokralle tai muuten käytettäväksi antamisessa noudatettavista periaatteista. Tämän pohjalta on toimialajohtajilla, joihin tekninen johtajakin kuuluu, hallintosäännön 34 §:n 20. kohdan mukaan toimivalta päättää toimialansa osalta kiinteän omaisuuden, alueiden ja rakennusten vuokraamisesta lautakunnan määrittelemien periaatteiden ja taksojen mukaisesti. Vuokraaminen tarkoittaa yhtäläillä tilojen vuokralle antamista että vuokralle ottamista.

Käytännössä tekniset palvelut hallinnoivat kaikkia kunnan palvelutoiminnan kiinteistöjä ja palveluyksiköt maksavat niistä sisäistä vuokraa. Tämän vuoksi suurin osa vuokrasopimuksista on teknisen johtajan alla. Ainoastaan yrityksille vuokraa toimitilat elinvoimajohtaja hallintosäännön 36 §:n mukaisesti.

Kunnassa on tulkittu hallintosääntöä niin, että toimialajohtajat päättävät tilojen vuokrauksesta toimialan talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Näin ollen tilojen vuokraus tulisi toimielimen päätettäväksi vasta siinä tapauksessa, että viranhaltijan toimivalta ei vuokran suuruuden tai riittämättömien määrärahojen vuoksi riittäisi päätöksen tekemiseen.

On totta, että hallintosäännön pykälissä voi olla tulkinnanvaraa tämän johdosta ja kunnanhallitus toteaaakin, että toimivallan jako on tarpeen kirjoittaa hallintosääntöön niin, että siihen ei jää tulkinnanvaraa.

3. Kunnanjohtajan toiminta päätöksen toimeenpanossa

Kohdissa 4.2, 4.3 ja johtopäätöksissä kohdassa 4.6 todetaan, että kunnanjohtaja olisi toiminut kunnanhallituksen päätöksen vastaisesti, kun kaikkea irtaimistoa ei ollut poistettu kiinteistöstä ennen hallintaoikeuden siirtoa ja että hän olisi näin ollen jättänyt huomioimatta kunnanhallituksen asettaman ehdon.

On totta, että päätökseen on kirjattu, että ennen omistusoikeuden siirtoa tekniset palvelut huolehtivat sellaisen irtaimen omaisuuden siirrosta, joka jää kunnalle, sekä mahdollisesta, osan irtaimistosta myynnistä ennen kiinteistön luovuttamista. Se, miksi näin ei toimittu, ei kuitenkaan johdu siitä, että kunnanjohtaja olisi jättänyt tämän päätöskohdan huomioimatta, vaan yksinkertaisesti siitä, että tekniset palvelut ei pystynyt toteuttamaan irtaimiston siirtoa ja osittain edelleen myyntiä alun perin ajatellussa aikataulussa. Selkeästikään ei oltu pystytty arvioimaan, miten paljon

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 206
§ 60

21.11.2023
28.11.2023

irtaimiston lajittelu, siirto ja myyntiin laittaminen vie aikaa suhteessa kunnan teknisten palveluiden henkilöstöresurssiin ja toisaalta olisi ollut turhaa työtä lähteä siirtämään kaikkea irtaimistoa johonkin väliaikaiseen varastoon, jotta rakennus oltaisiin saatu tyhjäksi. Menettelystä sovittiin hyvässä yhteistyössä uuden kiinteistön omistajan kanssa.

Näin jälkikäteen voidaan todeta, että kyseinen päätös kohta on sellainen, jota päätöksessä ei olisi tarvinnut olla, koska se on puhtaasti operatiivista asian toimeenpanoa, eikä olisi vaatinut kunnanhallituksen päätöstä. Kirjaamalla asian päätökseen, kunnanjohtaja toi sen hallituksen päätettäväksi. Tarvetta tälle päätöskohdalle ei kuitenkaan olisi ollut. Se, että kaupan ajankohtaa olisi tämän vuoksi siirretty, olisi ollut vastoin ostajan tahtoa.

Kunnanhallitus toteaa, että sitä pidettiin koko ajan tietoisena myynnin ja kiinteistön vuokraamisen tilanteesta, eikä se tai sen puheenjohtaja ole missään välissä tuonut esille, että asiaa olisi tuotava uudelleen kunnanhallituksen päätettäväksi tai vaatinut kiinteistökaupan ajankohdan siirtämistä.

4. Muut huomiot

Tarkastuslautakunta toteaa kohdassa 4.4., että **”kunnan käyttöön jääneiden tilojen käyttöoikeutta ei olisi saanut jättää sopimuksettomaan tilaan, vaan asiasta olisi tullut saattaa voimaan kirjallinen sopimus heti kiinteistön hallinnan luovuttamisesta lähtien.”**

On totta, että kunnan tulee lähtökohtaisesti tehdä vuokrasopimukset ja muutkin sopimukset kirjallisesti. Tässä tilanteessa olisi ollut mahdollista tehdä kirjallinenkin sopimus myös kesäajan järjestelystä, jonka mukaan lämmitysöljyllä katetaan tietyllä ajalla kertyviä vuokria. Sopimuksettomassa tilanteessa asian suhteen ei ole kuitenkaan oltu, koska asia oli sovittu suullisesti kiinteistön uuden omistajan ja teknisen johtajan kesken.

Tarkastuslautakunta kehottaa päätösasioiden valmistelijoita antamaan esityslistojen teksteissä riittävät tiedot päätöksentekoa varten. Tällä tarkastuslautakunta viittaa siihen, että tiedossa oli teknisen työpajan ja kotihoidon säilyminen Harjulan rakennuksessa, kunnes korvaavat tilat löydetään. Tämä huomio on aiheellinen Harjutuulen kiinteistön myyntipykälästä, eikä ole ollut mitään estettä, miksi sitä ei olisi voitu esittelytekstiin kirjata. Kunnanhallitus oli kuitenkin koko ajan tietoinen siitä, että tekninen työpaja ja kotihoito säilyvät Harjulan rakennuksessa korvaavien tilojen löytymiseen asti.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 19 § 16.

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 206
§ 60

21.11.2023
28.11.2023

Kunnanhallitus päättää antaa tarkastuslautakunnalle yllä olevan vastineen tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2022 ja antaa sen tiedoksi myös kunnanvaltuustolle.

Käsittely kokouksessa

Jyri Kankila ilmoitti olevansa esteellinen (osalisuusjävi) ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Pöytäkirjaan merkittiin, että lausunnon kohdasta 2 "Toimivalta tilojen vuokralle ottamisessa" poistetaan teknisenä korjauksena kaksi viimeistä tekstikappaletta, jotka esiintyvät tekstissä kahteen kertaan.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 60
15/02.06.01.03/2023

Liite: Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2022.

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää merkitä tiedoksi yllä olevan kunnanhallituksen vastineen tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2022.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

4 Arviointikertomus 2022

Kunnanvaltuuston kokousaikataulu kevätkaudelle 2024

KH 07.11.2023 § 190

Valtuusto kokoontuu päättämääräaikoina ja myös silloin, kun valtuuston puheenjohtaja katsoo sen tarpeelliseksi. Valtuusto on kutsuttava koolle myös kunnanhallituksen tai vähintään neljännen valtuutetuista sitä pyytävässä ilmoittamansa asian käsittelyä varten. Tällainen asia on valmisteltava kiireellisesti.

Valtuuston kutsuu koolle puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsu on lähetettävä vähintään neljä päivää ennen kokousta. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava kunnan verkkosivuilla. Kokouskutsu voidaan lähettää sähköisesti, jos tähän tarvittavat tekniset välineet ja yhteydet ovat käytettävissä.

Valtuuston esityslista, joka sisältää selostuksen käsiteltävistä asioista ja esitykset valtuuston päätöksiksi, on lähetettävä kokouskutsun yhteydessä, jos eivät erityiset syyt ole esteenä.

Kokouskutsut sekä esityslistat liitteineen ja oheismateriaaleineen julkaistaan luottamushenkilöiden sähköiseen kokouspalveluun, asiakirjoja ei lähetetä postitse. Valtuusto päättää, kuinka monelle varavaltuutetulle tiedotetaan esityslistan julkaisusta. Esityslista julkaistaan samassa aikataulussa kunnan yleiseen tietoverkkoon.

Valtuuston kokousten ajasta ja paikasta tiedotetaan paikallislehdessä.

Toimivallan peruste

Kuntalaki 94 § ja 140 §
Hallintosääntö 105–107 §

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto päättää kevätkaudella 2024 pitää kokouksensa 6.2., 16.4. ja 11.6. klo 18 alkaen ellei asioiden kiireellisyys tai muu välttämätön syy edellytä muuta kokousajankohtaa.

Kokouskutsu ja esityslista julkaistaan vähintään neljä päivää ennen kokousta sähköiseen kokouspalveluun. Valtuusto tiedottaa esityslistan julkaisusta kunkin vaaliliiton 1. ja 2. varavaltuutetulle. Samassa aikataulussa esityslista julkaistaan kunnan yleiseen tietoverkkoon.

Käsittely kokouksessa

Keskustelun kuluessa esittelijä muutti päätösesitystään, uusi päätösesitys kuuluu:

Kunnanhallitus esittää, että valtuusto päättää kevätkaudella 2024 pitää kokouksensa maanantaisin 5.2., 15.4. ja 10.6. klo 18 alkaen ellei asioiden kiireellisyys tai muu välttämätön syy edellytä muuta kokousajankohtaa.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 190
§ 61

07.11.2023
28.11.2023

Kokouskutsu ja esityslista julkaistaan vähintään neljä päivää ennen kokousta sähköiseen kokouspalveluun. Valtuusto tiedottaa esityslistan julkaisusta kunkin vaaliliiton 1. ja 2. varavaltuutetulle. Samassa aikataulussa esityslista julkaistaan kunnan yleiseen tietoverkkoon.

Päätös

Hyväksyttiin muutetun päätösesityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 61
529/00.01.01/2023

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää kevätkaudella 2024 pitää kokouksensa maanantaisin 5.2., 15.4. ja 10.6. klo 18 alkaen ellei asioiden kiireellisyys tai muu välttämätön syy edellytä muuta kokousajankohtaa.

Kokouskutsu ja esityslista julkaistaan vähintään neljä päivää ennen kokousta sähköiseen kokouspalveluun. Valtuusto tiedottaa esityslistan julkaisusta kunkin vaaliliiton 1. ja 2. varavaltuutetulle. Samassa aikataulussa esityslista julkaistaan kunnan yleiseen tietoverkkoon.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pälkäneen kunnan osavuositarkastus 1.1.-30.9.2023

KH 07.11.2023 § 182

Kunnanhallituksen hyväksymän vuoden 2023 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaisesti kunnanhallitukselle sekä valtuustolle raportoidaan taloudesta ja toiminnasta neljännesvuosittain. Edellytykset talouden seurannalle luo ajantasainen kirjanpito. Kunnan kokonaistalouden hallinta edellyttää, että toimitukset suunnittelevat toimintansa niin, että toimialalle valtuuston osoittamat tuloarviot toteutuvat ja määrärahat riittävät. Sitovuustaso käyttötalousohjassa valtuustoon nähden on ulkoisten toimintatuottojen ja -kulojen erotus (netto) toimialoittain. Aikaväliltä tammi-syyskuu raportoidaan toimielimen hyväksymän toimialan käyttösuunnitelman euromääräinen ja toiminnallinen toteutuminen. Seurantatiedoissa on arvioitava toiminnallisten tavoitteiden ja määrärahojen toteutuminen raportointiajankohtaan mennessä sekä esitettävä arvio loppuvuoden osalta tavoitteiden saavuttamisesta, määrärahojen toteutumisesta ja mihin toimenpiteisiin on ryhdytty mahdollisten määrärahaylitusten ja tulovajauksien estämiseksi.

Osavuositarkastuksessa esitetään myös investointien toteuma, rahoituslaskelma, tase sekä ajantasaista tietoa työllisyydestä, sairauspoissaoloista ja väkiluvusta. Osavuositarkastukset tulee käsitellä myös lautakunnissa sekä rakennus- ja ympäristöjaostossa.

Käyttötalouden toteutuminen tuloslaskelman mukaan

Toimintatuotot

Käyttötalouden toimintatuotot toteutuivat tammi-syyskuussa kokonaisuudessaan 97,2 %:n tasolla vuoden 2023 muutettuun talousarvioon nähden ollen yhteensä noin 3,84 miljoonaa euroa. Myyntituottojen toteuma on 82 %, maksutuottojen 89 %, tukien ja avustusten 112 % ja muiden toimintatuottojen 123 % koko vuoden muutetusta talousarviosta. Toimintatuotot ylittävät kumulatiivisen muutetun talousarvion yhteensä noin 877 000 eurolla.

Toimintakulut

Käyttötalouden toimintakulut toteutuivat 76,6 %:sti muutettuun talousarvioon nähden ollen yhteensä noin -14,90 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen toteuma oli noin -8,79 milj. euroa eli 77,7 % muutetusta talousarviosta. Kumulatiivisesti henkilöstökulujen ylitys tammi-syyskuussa noin 306 000 euroa. Ylitys johtuu muun muassa lomarahojen maksamisesta heinäkuussa, työmarkkinaneuvotteluissa päätetyistä palkankorotuksista (mukaan lukien kertapalkkiot) sekä sijaistarpeiden ennakoitua suuremmasta tarpeesta kuluvana vuonna. Henkilöstökulujen koko vuoden toteuma tulee todennäköisesti kokonaisuudessaan muodostumaan hieman yli talousarvion tason.

Palvelujen ostojen toteuma oli noin -3,51 miljoonaa euroa (toteuma-% 73,7). Palvelujen ostot alittavat kumulatiivisesti muutetun talousarvion noin

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 182
§ 62

07.11.2023
28.11.2023

62 000 eurolla. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden toteuma on noin -1,66 miljoonaa (73,1 %) ja avustusten noin -0,4 miljoonaa (72,5 %). Muiden toimintakulujen toteuma oli noin -0,54 miljoonaa euroa (99 %).

Toimintakate

Toimintatuottojen ja –kulujen erotus eli toimintakatteen toteuma on 71,4 %. Toimintakate on noin -11,06 miljoonaa euroa. Toimintakatteen kumulatiivinen alitus noin 560 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden.

Rahoitus

Verotulojen toteutumaprosentti 1-9/2023 on 77,4 %:a koko vuoden muutetusta talousarviosta. Verotuloja kertyi 11,66 miljoonaa euroa. Kumulatiivinen ylitys noin 361 000 euroa muutettuun talousarvioon nähden. Kunnan tuloveron toteuma tammi-syyskuussa on 78 %:a (8,67 milj. euroa). Yhteisöverotuoton toteuma on niin ikään 78 %:a (1,06 milj.) muutetusta talousarviosta. Kiinteistöveron toteuma-% on 75 (1,93 milj.) koko vuoden talousarvioon nähden. Kokonaisuudessaan verotuloja arvioidaan kertyvän kuluvana vuonna yhteensä noin 15 miljoonaa euroa tuoreimman Kuntaliiton veroennustekehikkoon perustuvan arvion mukaan (MTA2023 15,06 milj. euroa). Valtionosuudet ovat kertyneet muutetun talousarvion mukaisesti toteuma-%:n ollessa 75. Valtionosuuksia kertyi 1-9/2023 noin 3,12 miljoonaa euroa. Rahoitustuottoja ja -kuluja on kertynyt noin 179 000 euroa kumulatiivista muutettua talousarviota enemmän (noin 149 000 euroa toteuma 1-9/2023).

Vuosikate ja poistot

Vuosikatteen toteuma on syyskuun lopussa 105 prosenttia vuosikatteen ollessa noin 3,87 miljoonaa euroa. Koko vuoden vuosikatteeksi on arvioitu muutetussa talousarviossa 2023 noin 3,69 miljoonaa euroa. 1-9/2023 ajanjaksolla suunnitelman mukaiset poistot ovat toteutuneet 77,8 %:sti koko vuoden talousarvioon nähden ollen yhteensä noin -1,96 miljoonaa euroa. Vuosikate riittää kattamaan poistot ja tilikauden tulos näyttää syyskuun lopussa noin +1,91 miljoonaa euroa. Poistoeron vähennyksen (+ 0,24 milj.) jälkeen tilikauden ylijäämä on syyskuun lopussa +2,14 miljoonaa euroa.

Rahoitusasema ja investoinnit

Uutta pitkäaikaista lainaa ei ole nostettu kuluvana vuonna. Nykyisiä lainoja on lyhennetty 0,79 miljoonalla eurolla. Kunnan lainamäärä syyskuun lopussa on noin 6,94 miljoonaa euroa, mikä on 1 094 euroa/asukas. Rahavarat vähenivät tammi-syyskuun aikana noin 3,11 miljoonalla eurolla johtuen tytäryhtiö Pälkäneen Valokuidulle myönnetystä 3,5 milj. euron antolainasta. Rahavarat olivat 30.9. noin 5,57 miljoonaa euroa. Kunnan kassatilanne on siis tällä hetkellä hyvä.

Investointimenojen kokonaismäärä 1-9/2023 oli noin -1,35 miljoonaa euroa. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustuloa eli investointituloa syntyi noin 0,19 miljoonaa euroa.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 182
§ 62

07.11.2023
28.11.2023

Toiminnalliset tavoitteet

Toimialojen toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen on kuvattu osavuosikatsauksessa, joka on liitteenä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 77 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää merkitä osavuosikatsauksen 1.1.-30.9.2023 tiedokseen ja antaa sen tiedoksi myös kunnanvaltuustolle, elinvoimalautakunnalle, sivistyslautakunnalle, tekniselle lautakunnalle, rakennus- ja ympäristöjaostolle sekä tarkastuslautakunnalle.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 62
154/02.02.02/2023

Osavuosikatsaus 1.1.-30.9.2023 on liitteenä.

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää merkitä osavuosikatsauksen 1.1.-30.9.2023 tiedokseen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

5 Osavuosikatsaus 1.1.-30.9.2023

Sivistyslautakunta	§ 65	13.11.2023
Kunnanhallitus	§ 200	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 63	28.11.2023

Lisämäärärahaesitys sivistystoimen vuoden 2023 talousarvioon

SIVLA 13.11.2023 § 65

Tammi-syyskuun –osavuosikatsauksen perusteella sivistystoimen vuoden 2023 talousarvion toimintakulut ovat ylittymässä.

Toimintakulut 1-9/2023 ovat noin 150 000 € yli arvioidun. Henkilöstökulut ovat noin 345 000 € yli arvioidun.

Tuet ja avustukset ovat toteutuneet noin 112 000 € budjetoitua suurempina. Palvelujen ostot ovat toteutuneet budjetoitua pienempinä 131 000 € muun muassa kuljetuskustannusten alittumisen myötä.

Henkilöstökulujen ylityksen syinä ovat sairauspoissaolot sekä hankkeet, joiden henkilöstökuluja (n. 89 000 €) ei ole menoissa määrärahavarauksena. Lisäksi vuoden aikana on tullut ennakoimattomia, välttämättömiä avustajatarpeita erityisesti varhaiskasvatukseen. Iltapäivätoimintaan on syksyn aikana lisätty henkilöstöresurssia, koska lapsimäärä on kasvanut.

Vuoden aikana noin 100 000 euroa henkilöstökuluista katetaan hankeavustuksista, mikä pienentää henkilöstökulujen nettoylitystä. Silti henkilöstökulujen määrärahavaraus vuodelle 2023 on liian pieni. (Henkilöstökulujen budjetti vain n. 50 000 €/ 0,7 % enemmän kuin TP2022).

Toimintatuottojen ylitys johtuu ennakoitua suuremmasta hankeavustusten määrästä. Hankkeista osa jatkuu vuonna 2024, jolloin käyttämätön osa avustusrahaa siirretään seuraavalle vuodelle. Tämä pienentää lopullista toimintatuottojen kertymää.

Loppuvuonna ei ole merkittäviä toimintatuottoja odotettavissa. Sen sijaan toimintakulut, erityisesti henkilöstömenot, toteutuvat suurin piirtein samalla tasolla kuin tähänkin asti. Talousjohtajan ja sivistysjohtajan yhteisen arvion mukaan sivistystoimen lisämäärärahan tarve vuoden 2023 talousarvioon on 200 000€.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 79 §
Valmistelija	Sivistysjohtaja Tiina Kivinen, tiina.kivinen@palkane.fi, 0405380031
Esitys	Sivistysjohtaja Tiina Kivinen
	Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle, että sivistyspalveluiden toimintakuluihin myönnetään yhteensä 200 000 €:n suuruinen lisämääräraha vuodelle 2023.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pälkäneen kunta		Pöytäkirja	7/2023	23
Sivistyslautakunta	§ 65	13.11.2023		
Kunnanhallitus	§ 200	21.11.2023		
Kunnanvaltuusto	§ 63	28.11.2023		

KH 21.11.2023 § 200

Sivistyslautakunta on käsitellyt sivistyspalveluiden lisämäärärahan tarvetta vuodelle 2023 kokouksessaan 13.11.2023 § 65. Perusteluosassa on avattu lisämäärärahan tarvetta ja syitä henkilöstökulujen ylitykselle.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 77–79 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
markus.jaakkola@palkane.fi, puh. 050 469 8477

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että sivistyspalveluiden toimintakuluihin (henkilöstökulut) myönnetään yhteensä 200 000 €:n suuruinen lisämääräraha vuodelle 2023.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 63
203/02.02.00/2022

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää myöntää sivistyspalveluiden toimintakuluihin (henkilöstökulut) yhteensä 200 000 euron suuruisen lisämäärärahan vuodelle 2023.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Tekninen lautakunta	§ 111	20.11.2023
Kunnanhallitus	§ 217	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 64	28.11.2023

Lisämääräraha vesihuoltolaitoksen vuoden 2023 talousarvioon

TEKLA 20.11.2023 § 111

Vesihuoltolaitoksen vuoden 2023 käyttötalouden toimintatuotot ja -kulut ovat 16.11.2023 kirjaustilanteen mukaisesti seuraavat:

	toteuma 16.11.2023	talousarvio 2023	talousarvio- ennuste 2023
Tuotot	971 000	1 309 000	1 291 000
Kulut	- 718 000	- 812 000	- 866 000
Toimintakate	253 000	497 000	425 000

Suurimmat talousarviosta poikkevat kulutuserät ovat sähkö ja tutkimuskulut yhteensä n. 40.000 euron edestä. Toimintakuluun on arvioitu myös joulukussa tehtävät vesitornin ja Kinnalan vedenottamon huoltotyöt 12.000 euron edestä, joita ei talousarviossa ole huomioitu. Vedenkulutus on ollut edellistä vuotta alhaisempi ja tulopuolella on näin vajausta arviolta 18.000 euroa.

Vesihuoltolaitoksen sitova taso on toimintakate. Jotta vuoden 2023 talousarvion mukaiseen toimintakatteeseen päästään, tulisi talousarvioon saada 80.000 euron suuruinen lisämääräraha.

Toimivallan peruste	Hallintosäntö 28 §
Valmistelija	Harri Apell, tekninen johtaja p. 050 442 0131, harri.apell@palkane.fi
Käsittely kokouksessa	Ailio esitti tarpeen selvittää vesilaitoksen osalta säästämisen keinoja sekä ehdotti, että selvitetään pitkän aikavälin tarkastelulla, olisiko kannattavaa rakentaa Luopioisista siirtoviemäri Aitooseen, josta jätevedet siirtyisivät olemassaolevaan siirtoviemäriä pitkin Tommolaan.
Esitys	Tekninen johtaja Harri Apell Lautakunta esittää kunnanhallitukselle 80.000 euron lisämäärärahaa vuoden 2023 talousarvioon.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti. Tämä kokousasia § 111 tarkastettiin kokouksessa.
KH 21.11.2023 § 217	Tekninen lautakunta on käsitellyt vesihuoltolaitoksen lisämäärärahan tarvetta vuodelle 2023 kokouksessaan 20.11.2023 § 111. Perusteluosassa on avattu lisämäärärahan tarvetta ja syitä toimintakulujen ylitykselle.
Toimivallan peruste	Hallintosäntö 77–79 §

Tekninen lautakunta	§ 111	20.11.2023
Kunnanhallitus	§ 217	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 64	28.11.2023

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että vesihuoltolaitoksen toimintakuluihin myönnetään yhteensä 80 000 euron suuruinen lisämääräraha vuodelle 2023.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 64
203/02.02.00/2022

Liite: Tuloslaskelma vesihuoltolaitos 16.11.2023

Esitys Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää myöntää vesihuoltolaitoksen toimintakuluihin yhteensä 80 000 euron suuruisen lisämäärärahan vuodelle 2023.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

6 Tuloslaskelma vesihuoltolaitos 16.11.2023

Kunnanhallitus § 201
Kunnanvaltuusto § 65

21.11.2023
28.11.2023

Talousarviomuutoksia vuodelle 2023

KH 21.11.2023 § 201

Kunnanhallitus on antanut kokouksessaan 20.12.2022 (§ 238) talousarvion täytäntöönpano-ohjeet vuodelle 2023 toimialoille noudatettaviksi. Talousarvion sitovuustasot on esitetty talousarviokirjassa. Vuoden 2023 talousarviokirjan rahoitusosassa sitoviksi eriksi on määritelty antolainauksen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Rahoitusosassa sitoviksi määritellyt erät (€) vuodelle 2023:

Antolainauksen muutokset	0
Lainakannan muutokset	-897 000
Oman pääoman muutokset	0

Antolainauksen muutokset:

Pälkäneen kunnanvaltuusto on myöntänyt tytäryhtiölleen antolainaa 3,5 miljoonaa euroa (KV 31.01.2023 § 6) vuonna 2023. Talousarviokirjassa antolainauksen muutos on sitova erä, eikä siinä ole huomioitu KV:n 31.1.2023 (§ 6) tekemää rahoitusjärjestelyä eli lainan myöntämistä Pälkäneen Valokuitu Oy:lle. Tämän vuoksi vuoden 2023 talousarvioon tulee myöntää rahoitusosaan vastaavan suuruinen summa antolainauksen muutokseen antolainasaamisten lisäys -kohtaan.

Oman pääoman muutokset:

Sote- ja pelastushuollon järjestämisvastuu syntyi kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Laki sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja pelastustoimeen koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta (616/2021 § 42) ohjeistaa, että "kuntayhtymien jäsenosuuksien... siirto hyvinvointialueisiin kirjataan kunnan kirjanpidossa peruspääomaa vastaan, jollei kunta toisin päättä". Pälkäneen kunnan omistusosuus Pirkanmaan sairaanhoitopiiriin kuntayhtymästä on kirjattu näin ollen suosituksen mukaisesti kunnan peruspääomaa vastaan eli sitä vähentäen. Peruspääoma on taseessa oman pääoman alla, joka on määritelty sitovaksi eräksi talousarviokirjassa.

Kuntayhtymäosuuden siirtymisestä hyvinvointialueelle peruspääomaa vastaan (2 923 833,69 euroa) ei kuitenkaan tarvita määrärahaa talousarvioon, koska kirjauksella ei ole ollut rahoitusvaikutusta. KILA:n yleisohjeen (kunnan rahoituslaskelman laatimisesta) mukaan oman pääoman muutoksina ei rahoituslaskelmassa huomioida eriä, joilla ei ole rahoitusvaikutuksia.

Ylhäällä esitettävillä talousarviomuutoksilla ei ole vaikutuksia kassavirtaan, vaan vaikutukset ovat täysin kirjanpidollisia.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 201
§ 65

21.11.2023
28.11.2023

Tuloslaskelmaosa:

Tuloslaskelmaosassa mm. rahoitustulot ja -menon on määritelty sitovaksi eräksi. Kunnanvaltuusto (13.6.2023 § 24) on kertaalleen jo korottanut korkotuottoja 100 000 eurolla kuluvalle vuodelle 2023. Korkotuotot ovat kuitenkin kehittyneet edelleen hyvin, joten tuottoarviota voidaan nostaa edelleen 100 000 eurolla. Muut korkotuotot -tilin budjetoitu summa olisi siten muutoksen jälkeen 200 000 euroa koko vuodelle 2023.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 77–79 §

Valmistelija

Markus Jaakkola, talousjohtaja
markus.jaakkola@palkane.fi, puh. 050 469 8477

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että kunnanvaltuusto päättää hyväksyä seuraavat muutokset vuoden 2023 talousarvioon

1. lisätä 3 500 000 euron määräraha talousarvion rahoitusosan antolainasaamisten lisäys -kohtaan,
2. korottaa käyttötalousosan rahoitustuottojen alla olevia korkotuottoja 100 000 eurolla.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 65
203/02.02.00/2022

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää hyväksyä seuraavat muutokset vuoden 2023 talousarvioon:

1. lisätään 3 500 000 euron määräraha talousarvion rahoitusosan antolainasaamisten lisäys -kohtaan,
2. korotetaan käyttötalousosan rahoitustuottojen alla olevia korkotuottoja 100 000 eurolla.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus	§ 159	03.10.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 183	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 66	28.11.2023

Maapohjan kiinteistöveroprosentin päättäminen

KH 03.10.2023 § 159

Valtuustojen tulee kuntalain 111 §:n mukaisesti päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa tuloveroprosentin suuruus verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä. Kunta ilmoittaa tuloveroprosentin vuodelle 2024 prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella. ([29.6.2021/624.](#))

Kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennettiin kuluvalla vuodelle 2023 samansuuruisesti 12,64 prosenttiyksiköllä hyvinvointialueuudistuksen myötä. Näin ollen tuloveroprosentit ovat tällä hetkellä prosentin sadasosan tarkkuudella. Ensi vuoden 2024 tuloveroprosentit tulee määrätä ja ilmoittaa 0,10 %-yksikön tarkkuudella, eli näin ollen kaikkien kuntien tuloveroprosentit muuttuvat hieman.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa ja sadasosan tarkkuudella vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit verohallinnolle viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Kunnan verotulot kertyvät kunnan tuloverosta (kunnallisvero), osuudesta yhteisöveron tuottoon ja kiinteistöverosta. Kuntien jako-osuus yhteisöveron tuotosta on noin 24 prosenttia.

Tuloveroprosentti

Pälkäneen vuoden 2024 talousarviota on valmisteltu vuoden 2023 kunnallisveroprosentin (8,86) mukaan. Vuoden 2024 verotuloarviota tehtäessä on ollut käytettävissä alustavat tiedot vuoden 2022 verotuksesta, jonka mukaan vuonna 2022 ansiotulot kasvoivat Pälkäneellä 5,1 prosenttia. Ansiotulojen arvioidaan kasvavan Pälkäneellä 4,3 prosenttia vuonna 2023.

Kunnallisveroja on vuonna 2023 kertymässä noin 11,1 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 kunnallisveroja arvioidaan kertyvän noin 10,9 miljoonaa euroa 8,90:n kunnallisveroprosenttia käytettäessä. Kunnallisveron ennakoitaan laskevan noin 2,2 prosentilla vuonna 2024 vertailukelpoisilla veroprosenteilla laskettuna (vähenemä noin 44 000 euroa). Vähenemä johtuu siitä, että Pälkäneen kunta sai vielä alkuvuonna 2023 kunnallisverotilityksiä aiemmilla suuremmilla veroprosenteilla muiden kuntien tapaan.

Kunnanhallitus	§ 159	03.10.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 183	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 66	28.11.2023

Kiinteistöveroprosentit

Kiinteistöveroprosentit määrätään prosenttiyksikön sadasosan tarkkuudella. Kiinteistöverolain perusteella vuodelle 2024 kiinteistöveroprosenttivälit ovat:

- Yleinen kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,41-1,00 %
- Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti tulee määrätä välillä 0,93-2,00 %
- Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 0,93-3,10 %
- Yleishyödyllisen yhteisön veroprosentti voidaan määrätä välillä 0,00-2,00 %
- Rakentamattoman rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti voidaan määrätä välillä 2,00-6,00 %

Erillistä veroprosenttia ei ole pakko määrätä voimalaitoksille ja rakentamattomille rakennuspaikoille. Mikäli veroprosenttia ei ole määrätty, kiinteistövero asuntotarkoitukseen kaavoitetusta rakentamattomasta rakennuspaikasta maksuunpannaan yleisen kiinteistöveroprosentin mukaan. Voimalaitosten kiinteistöveroprosentiksi voidaan määrätä enintään 3,10, mutta vähintään kunnan määräämä yleinen kiinteistöveroprosentti.

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti maapohjan kiinteistöveron alarajaa ehdotetaan korotettavaksi 1,30 prosenttiin nykyisestä 0,93:sta. Se edellyttää maapohjan kiinteistöveroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Yläraja säilyisi 2,00 prosentissa. Hallituksen esityksen lausuntokierros on kuitenkin juuri vasta päättynyt, eikä maapohjan kiinteistöveroprosentista tarvitse siten tehdä päätöksiä vuodelle 2024. Mikäli esitys menee läpi, niin Pälkäneen kunnan kiinteistöverotuotto nousisi jatkossa arviolta noin 130 000 eurolla vuodessa.

Vuoden 2024 talousarviovalmistelussa kiinteistöveroprosentit on pidetty vuoden 2023 tasolla. Pälkäneen kunnan kiinteistöveroprosentit vuonna 2023 ovat seuraavat:

- yleinen 1,10 %
- vakituiset 0,48 %
- muut asuinrakennukset 1,10 %
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00 %

Kunnanhallitus	§ 159	03.10.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 183	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 66	28.11.2023

Kiinteistöveroja on vuonna 2023 kertymässä arviolta vajaat 2,6 miljoonaa euroa. Vuonna 2024 kiinteistöveron tuotoksi arvioidaan olevan niin ikään vajaat 2,6 miljoonaa euroa (+ 0,3 prosenttia).

Toimivallan peruste Kuntalaki 111 §, kiinteistöverolaki 11 §, laki verotusmenettelystä 91 §

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
puh. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se vahvistaa tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024 seuraavasti:

- tuloveroprosentiksi 8,90 %
- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,10 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,48 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,10 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi 0,00 %

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 24.10.2023 § 49

Esitys Kunnanhallitus:

kunnanvaltuusto päättää vahvistaa tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuodelle 2024 seuraavasti:

- tuloveroprosentiksi 8,90 %
- yleiseksi kiinteistöveroprosentiksi 1,10 %
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 0,48 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentiksi 1,10 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentiksi 0,00 %

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 07.11.2023 § 183

Pälkäneen kunnanvaltuusto on päättänyt 24.10.2023 § 49 kunnan tuloveroprosentista ja kiinteistöveroprosenteista vuodelle 2024. Päätöksen perusteluosassa todettiin seuraavalla tavalla:

”Pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelman mukaisesti maapohjan kiinteistöveron alarajaa ehdotetaan korotettavaksi 1,30 prosenttiin nykyisestä 0,93:sta. Se edellyttää maapohjan kiinteistöveroprosentin eriyttämistä yleisestä kiinteistöveroprosentista. Yläraja säilyisi 2,00 prosentissa. Hallituksen esityksen lausuntokierros on kuitenkin juuri vasta päättynyt, eikä maapohjan kiinteistöveroprosentista tarvitse siten tehdä

Kunnanhallitus	§ 159	03.10.2023
Kunnanvaltuusto	§ 49	24.10.2023
Kunnanhallitus	§ 183	07.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 66	28.11.2023

päätöksiä vuodelle 2024. Mikäli esitys menee läpi, niin Pälkäneen kunnan kiinteistöverotuotto nousisi jatkossa arviolta noin 130 000 eurolla vuodessa”.

Toisin kuin (KH 3.10.2023 § 159 ja KV 24.10.2023 § 49) perustelutekstissä todetaan, on kuntien päätettävä jo vuodelle 2024 maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti sallitun vaihteluvälin 1,30-2,00 rajoissa.

Kuntaliiton ja verohallinnon antaman ohjeistuksen mukaan vuoden 2024 veroprosenteista päätettäessä tulisi esitetty uusi lainsäädäntö ottaa kunnissa huomioon päättämällä ehdollisesti maapohjan verotuksen tasosta siinä tapauksessa, että 17.11.2023 voimassa olevan kiinteistöverolain mukaan maapohjan osalta sovelletaan vähintään 1,30 %:n tasoa. Hallituksen esitys pohjautuu hallitusohjelman kirjaukseen siitä, että verotuksen painopistettä tulisi siirtää voimakkaammin maapohjan verottamiseen.

Kiinteistöverolain muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2024 eli se tulisi sovellettavaksi vuoden 2024 verotuksessa. Tällä hetkellä Pälkäneen kunnan yleinen kiinteistöveroprosentti on 1,10, minkä vuoksi maapohjan kiinteistöveroprosentiksi tulee vahvistaa vähintään maapohjan vaihteluvälin alarajan mukainen veroprosentti eli 1,30. Aiemmin maapohjaan sovellettu yleinen kiinteistöveroprosentti on Pälkäneellä 1,10.

Toimivallan peruste Kuntalaki 111 §, kiinteistöverolaki 11 §, laki verotusmenettelystä 91 §, HE 39/2023

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää kunnanvaltuustolle, että se vahvistaa maapohjan kiinteistöveroprosentiksi vuodelle 2024 1,30 %.

Käsittely kokouksessa Talousjohtaja Markus Jaakkola poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn päätyttyä klo 19:25.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 66
466/02.03/2023

Esitys Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää vahvistaa maapohjan kiinteistöveroprosentiksi 1,30 % vuodelle 2024.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Pirkanmaan saavutettavuusohjelman rahoittaminen vuonna 2024

KH 21.11.2023 § 204

Business Tampere on lähestynyt Pirkanmaan kuntia edellisvuosien tapaan Pirkanmaan saavutettavuusohjelman rahoittamisella.

Saavutettavuusohjelman strategisena tavoitteena on Tampereen seudun kansainvälisen saavutettavuuden parantaminen. Operatiiviset tavoitteet ovat:

1. Nykyisen reittiyyhteysverkoston ylläpitäminen
2. Uuden reittiavauksen saavuttaminen
3. Kansainvälistä saavutettavuutta palvelevien multimodaalisten matkaketjujen kehittäminen
4. Uusien lentorahtioperattioiden saavuttaminen.

Saavutettavuusohjelman budjettiluonnos vuodelle 2024 on yhteensä 1,38 miljoonaa euroa. Tampereen kaupunki ja Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän kunnat rahoittavat ohjelmaa 3 €/asukas eli yhteensä 1,23 miljoonaa euroa. Pirkanmaan muille kunnille esitetään osallistumista ohjelman rahoitukseen 1,5 €/asukas eli Pälkäneen osalta tukisumma olisi 9 521 euroa.

Pälkäneen kunta on rahoittanut Pirkanmaan saavutettavuusohjelmaa viime vuosina. Muista Tampereen kaupunkiseudun kuntayhtymän ulkopuolisista Pirkanmaan kunnista rahoitukseen osallistuivat viime vuonna Sastamala, Akaa, Mänttä-Vilppula, Virrat, Parkano, Ruovesi ja Kuhmoinen. Mikäli kaikki kuntayhtymän ulkopuoliset kunnat rahoittaisivat saavutettavuusohjelmaa vuonna 2024, olisi niiden osuus kokonaisrahoituksesta 176 756 euroa eli 12,6 %.

Pälkäneen kunnalla on meneillään kaksivuotinen matkailun kehittämishanke Kangasalan kaupungin ja Kuhmoisten kunnan kanssa. Yhtenä hankkeen tavoitteena on kansainvälisten matkailijoiden houkuttelevuus alueelle. Näin ollen saavutettavuushankkeen rahoittamisen jatkaminen on tässä vaiheessa yhtenevä matkailun kehittämishankkeen kanssa. Pälkäneen kunta on varautunut talousarvioesityksessään olemaan mukana Pirkanmaan saavutettavuusohjelman rahoituksessa myös vuonna 2024.

Toimivallan peruste

Kuntalaki (410/2015) 14 §
Hallintosääntö 19 §

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että Pälkäneen kunta osallistuu Pirkanmaan saavutettavuusohjelman rahoittamiseen 9 521 eurolla vuonna 2024. Määräraha on varattu kunnan vuoden 2024 talousarvioesitykseen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 204
§ 67

21.11.2023
28.11.2023

KV 28.11.2023 § 67
172/00.04.01/2022

Liitteet: Saavutettavuuden kehitysohjelman rahoitus 2024 – Pälkäne,
Saavutettavuusohjelma 2024

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää, että Pälkäneen kunta osallistuu Pirkanmaan saavutettavuusohjelman rahoittamiseen 9 521 eurolla vuonna 2024. Määräraha on varattu kunnan vuoden 2024 talousarvioesitykseen.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

- 7 Saavutettavuuden kehitysohjelman rahoitus 2024 - Pälkäne
- 8 Saavutettavuusohjelma 2024

Pälkäneen Rauniokirkon suojeluyhdistys ry:n tukihakemuksen käsittely

KH 21.11.2023 § 202

Pälkäneen Rauniokirkon Suojeluyhdistys ry hakee Pälkäneen kunnalta 75 000 euron tukirahoitusta Pälkäneen rauniokirkon lasikatteen rahoittamiseksi.

ASIAN TAUSTAA

Pälkäneellä sijaitseva Pyhän Mikaelin kirkko, tunnetummin Pälkäneen rauniokirkko, on 1400 – 1500 -lukujen vaihteessa rakennettu harmaakivikirkko, joka toimi Pälkäneen pääkirkkona nykyisen kirkon valmistumiseen, vuoteen 1839 saakka. Hylkäämien jälkeen Pyhän Mikaelin kirkon perustukset alkoivat pettämään ja sen runko rapautumaan. Kirkon katto sortui myrskyn seurauksena 3.12.1890, mistä lähtien kirkko on ollut katoton rauniokirkko.

Kuten liitteenä olevasta Ely:n (elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus) rahoitushakemuksesta käy ilmi, koko rauniokirkon historian ajan, on ollut jokseenkin epäselvää, kenelle kirkon kunnostaminen kuuluu ja tulisiko kirkko kattaa. Kirkkoa on lähdetty ensimmäisen kerran korjaamaan 1930-luvulla ja korjausta jatkettiin Museoviraston suojaamissuunnitelman mukaisesti 1950-luvulla. Museovirasto valvoo ja ohjeistaa kirkon restaurointia ja konservointia. Kirkon ja sen lähiympäristön suojelutoiminnasta vastaa taasen Pirkanmaan maakuntamuseo, sen ja Museoviraston välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti. Pälkäneen seurakunta omistaa kirkon ja sen maa-alueen.

Pälkäneen Rauniokirkon Suojeluyhdistys ry perustettiin 25.10.2002 hoitamaan ja suojelemaan rauniokirkkoa sekä vaalimaan sen arvoa kulttuurihistoriallisena monumenttina ja paikallisnähtävyytenä. Perustamisestaan lähtien suojeluyhdistys on vastannut kirkon hoidosta ja kunnossapidosta vuokrattuaan kirkon maa-alueen Pälkäneen seurakunnalta. Jo yhdistyksen alkuajoista lähtien on tavoitteena ollut kirkon kattaminen, jotta muurit saataisiin suojattua säältä ja eroosiolta ja kirkko voisi toimia säistä riippumattomana ympärivuotisena kulttuurikohteena.

Suojeluyhdistys on vuosien mittaan hakenut ja saanutkin apurahoja eri tahoilta, kuten Museovirastolta, Kordelinin säätiöltä, Ely-keskukselta ja Pirkan Helmeltä. Rahoituksen ja talkootyön turvin on kirkon muureja korjattu sekä katettu lautakatteella kirkon sakaristo ja asehuone. Rahoitus ei ole kuitenkaan yhtä aikaisesti ollut riittävää lasikatteen saamiseksi kirkkoon. Kattoa ei haluta toteuttaa paanukattona, sillä sellaisia keskiaikaisia kirkkoja on Suomessa paljon. Sen sijaan raunio on harvinaisuus ja sen ominaispiirteet pysyisivät suojattuina kevytrakenteisen lasikatteen alla, joka ei häiritsevästi muuttaisi kirkon ainutlaatuista ulkonäköä.

HANKEHAKEMUS JA RAHOITUSSUUNNITELMA

Pälkäneen Rauniokirkon Suojeluyhdistys ry hakee Pirkanmaan Ely-keskukselta rahoitusta rauniokirkon lasikatteeseen. Hankkeen arvioitu budjetti on 510 200 euroa. Ely-keskus on alustavasti suhtautunut asiaan myönteisesti. Tällaisessa hankkeessa Ely:n rahoitusosuus voisi olla enintään 50 %, jolloin hankkeen omavastuuosuudeksi jäisi 255 100 euroa. Tämän rahoituksen osalta Suojeluyhdistyksellä on sitoumuksia noin puolet pankeilta ja yrityksiltä sekä osuus talkootyöstä.

Ely-keskuksen rahoitus hankkeeseen tulisi maakunnallisista matkailuhankkeista, jolloin keskuksen näkemys on, että hankkeesta hyötyvät tahot osallistuisivat kustannuksiin ja osoittaisivat sitoutumista matkailun edistämiseen alueellaan. Kunnan rahoitusosuuden hankkeesta tulisi olla 10 – 15 %, mikäli olisi n. 50 000 – 75 000 euroa.

Liitteenä olevan kustannusarvion mukaisesti suurin kuluerä hankkeessa on maalattu teräsrunko asennettuna 190 000 euroa ja lasit asennettuna 180 000 euroa. Muita suurempia kulueriä ovat muurien päälle tulevan anturan/ katon ankkurointivalun tekeminen 51 000 euroa, muurien yläosan kunnostustyöt 43 200 euroa sekä teräs- ja betonirakenteiden suunnittelu, laskenta ja konepajakuva 25 000 euroa.

Pyhän Mikaelin kirkko eli Pälkäneen Rauniokirkko on merkittävä ja tunnetuin maamerkki Pälkäneellä. Se on poikkeuksellinen kulttuurihistoriallinen kohde, joka on vahva osa Pälkäneen pitkää historiaa. Rauniokirkko on suosittu nähtävyys ja vihkikirkko, mutta sen katottomuus heikentää kirkon käytettävyyttä erilaisissa toimituksissa, konserteissa ym. tapahtumissa. Lisäksi raunioiden suojaamattomuus altistaa ne merkittävästi sään vaikutuksille ja aiheuttaa säännöllistä kunnostustarvetta.

Kunnan tehtävänä on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja kunnan elinvoimaa. Lain kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) 3 § 5. mukaan kunnan tulee edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa. Pälkäneen Rauniokirkko on vahva osa Pälkäneen kulttuurihistoriaa ja matkailullisesti merkittävä kohde Pälkäneellä. Kunnan osallistuminen hankkeeseen jollakin rahoitusosuudella on perusteltua.

Toimivallan peruste

Kuntalaki 410/2015 § 14
Hallintosääntö 19 § 1.

Valmistelija

Pauliina Pikka, kunnanjohtaja
p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi

Esitys

Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle

1. että Pälkäneen kunta osallistuu Pyhän Mikaelin kirkon eli Pälkäneen rauniokirkon lasikatteen rahoittamiseen 75 000 eurolla, mikäli Pirkanmaan Ely-keskus päättää rahoittaa hanketta ja hankkeen muu rahoitus saadaan kokoon hankkeen toteuttamiseksi.

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 202
§ 68

21.11.2023
28.11.2023

2. että rahoituksen antamisen ehtona on Pälkäneen seurakunnan osallistuminen hankkeen rahoittamiseen.

3. että kunnan talousarvioon vuodelle 2024 varataan 75 000 euron määräraha lasikatteen rahoitusavustukseen.

Käsittely kokouksessa

Asian esittelyn aikana esittelijä muutti päätösesitystään kohdan 3 osalta. Uusi päätösesitys kuuluu kokonaisuudessaan:

Kunnanhallitus päättää esittää valtuustolle, että

1. Pälkäneen kunta osallistuu Pyhän Mikaelin kirkon eli Pälkäneen rauniokirkon lasikatteen rahoittamiseen 75 000 eurolla, mikäli Pirkanmaan Ely-keskus päättää rahoittaa hanketta ja hankkeen muu rahoitus saadaan kokoon hankkeen toteuttamiseksi.
2. rahoituksen antamisen ehtona on Pälkäneen seurakunnan osallistuminen hankkeen rahoittamiseen.
3. kunta päättää lisätalousarviosta tämän määrärahan osalta siinä vaiheessa, kun hankkeen kokonaisrahoitus varmistuu.

Päätös

Hyväksyttiin muutetun päätösesityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 68
565/02.05.01.01/2023

Liitteet:

Tukihakemus, Pälkäneen Rauniokirkon suojeluyhdistys ry
Kustannusarvio Rauniokirkon lasikattaminen ELY 2023
Aurahakemus Pälkäneen Rauniokirkon kattaminen ELY 2023

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää, että

1. Pälkäneen kunta osallistuu Pyhän Mikaelin kirkon eli Pälkäneen rauniokirkon lasikatteen rahoittamiseen 75 000 eurolla, mikäli Pirkanmaan Ely-keskus päättää rahoittaa hanketta ja hankkeen muu rahoitus saadaan kokoon hankkeen toteuttamiseksi.
2. rahoituksen antamisen ehtona on Pälkäneen seurakunnan osallistuminen hankkeen rahoittamiseen.
3. kunta päättää lisätalousarviosta tämän määrärahan osalta siinä vaiheessa, kun hankkeen kokonaisrahoitus varmistuu.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kunnanhallitus § 202 21.11.2023
Kunnanvaltuusto § 68 28.11.2023

Liitteet

- 9 Tukihakemus Pälkäneen Rauniokirkon lasikattaukseen
- 10 Kustannusarvio Rauniokirkon lasikattaminen ELY 2023
- 11 Apurahahakemus Pälkäneen rauniokirkon lasikattaminen ELY 2023

Sivistyslautakunta	§ 54	23.10.2023
Kunnanhallitus	§ 203	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 69	28.11.2023

Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tarveselvitys

SIVLA 23.10.2023 § 54

Pälkäneen kunnan talousarvioon vuodelle 2023 kuuluvan Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen selvitystyön taustalla on rakennusten laajat korjaus- ja muutostarpeet. Erityisesti molemmat suuret kiviouluurakennukset ovat sekä rakennusteknisesti että toiminnallisesti vanhentuneita nykypäivän tarpeisiin ja vaatimuksiin.

Onkkaalan alueen päiväkoti- ja koulutilojen selvitystyötä on tehnyt teknisen toimen ja sivistystoimen viranhaltijoista koostuva työryhmä. Työryhmän puheenjohtajana on toiminut kunnanjohtaja Pauliina Pikka.

Valtioneuvoston asetuksen (422/2012) mukaan oppimisympäristöjen tulee olla turvallisia ja terveellisiä, huomioida oppilaiden yksilölliset tarpeet, tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta.

Kostianvirran yhtenäiskoulun rakennusten kiviosat on rakennettu 1950-luvun alkupuolella. Kostian koulun puuosat ovat 1800-luvun lopulta ja 1900-luvun alkupuolelta. Vuosikymmenten varrella kunnostuksia ja korjauksia on tehty. Virran (ent. Yhteiskoulu) kiinteistön laajempi peruskorjaus tehtiin 1996-97 ja Kostian kiinteistön laajempi peruskorjaus toteutettiin 2002-2004. Rakennukset ovat tulossa lähivuosina jälleen kunnostus-/peruskorjausikään.

Molemmat kiinteistöt kärsivät ilmanvaihdon puutteista ja huonosta sisäilman laadusta. Kostian kiinteistössä on tehty useita korjaustoimenpiteitä vuosina 2018-2023 sisäilman laadun parantamiseksi. Näiden vaikutukset ovat jääneet lyhytaikaisiksi. Kostian kiinteistön alakerta on pois käytöstä huonon sisäilman takia.

Vuosikymmenten saatossa liikenteen määrä koulujen lähiympäristössä on kasvanut merkittävästi. Liikenteellisesti Virran kiinteistön saavutettavuus on hankala, varsinkin koulubusseille tila on ahdas. Kostian kiinteistön lähettyvillä saattoliikenne ja tavarantoimitusliikenne aiheuttavat turvallisuusriskin.

Turvallisuuteen liittyvät määräykset ja vaatimukset ovat muuttuneet niin, että koulurakennusten poistumisteihin, paloilmoinjärjestelmiin ja lukitusjärjestelmiin tarvitaan ajanmukaistavia muutos- ja korjaustoimenpiteitä.

Rakennukset eivät täytä esteettömyyden vaatimuksia. Henkilöhisseejä ei ole ja tiloja sijaitsee useassa tasossa. Käytävät ovat kapeita ja osin sokkeloisia, mikä on myös turvallisuusriski.

Rakennukset eivät enää vastaa tämän päivän opetuksen ja koulunpidon pedagogisia ja toiminnallisia vaatimuksia. Oppimiskäsitys on muuttunut. Koulutilojen pitää mahdollistaa toiminnallisuus ja tekemällä oppiminen, joustavat ryhmittelyt ja pienryhmätyöskentely.

Sivistyslautakunta	§ 54	23.10.2023
Kunnanhallitus	§ 203	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 69	28.11.2023

Uusia henkilöstöryhmiä on tullut mukaan koulun arkeen, esimerkkeinä koulunkäynnin ohjaajat, erityisopettajat ja oppilashuollon henkilöstö. Erilaisia työ- ja oppimistiloja tarvitaan paljon monimuotoisemmin kuin aiemmin. Tilojen tulisi olla muunneltavia erilaisia ryhmittelyjä varten.

Koulun arkeen on tullut uusia toimintamuotoja, jotka vaativat myös omia tilojaan. Näitä ovat esimerkiksi aamu- ja iltapäivätoiminta, koulun kerhotoiminta, joustava perusopetus ja viimeisimpänä valmistava opetus. Myös neuvottelutiloja ja äänieristystä tarvitaan eri tavalla kuin aikaisemmin.

Henkilöstön sosiaalityötilojen ja varastotilojen puute on akuutti. Useat varastotilat on otettu työtila- ja pienryhmätalokäyttöön.

Sekä Virran että Kostian kiinteistössä on oma tuotantokeittiö. Keittiöiden mitoitukset ovat liian pienet nykyaikaisille laitteille. Tilat ovat ahtaat ja toimimattomat eivätkä vastaa tämän päivän tasoa. Ahtaat keittiötilat aiheuttavat myös turvallisuusriskin liikuttaessa tiloissa kuumien ruoka-astioiden kanssa.

Päiväkotikiinteistöjen osalta Harjun päiväkodin kiinteistö on tullut käyttöikänsä päähän. Siellä olevalle toiminnalle tulee löytää tilat muualta lähivuosina. Viirikukon päiväkodin kiinteistö on peruskorjauksessa 5 – 10 vuoden kuluttua. HermAnnin päiväkodin rakennus on verraten uusi eikä isoja korjaustarpeita ole näköpiirissä.

Koulukiinteistöjen osalta toimenpiteisiin on ryhdyttävä kiireesti. Koulukiinteistöt ovat lasten ja nuorten kannalta hyvän oppimisen ja hyvinvoinnin asia, henkilöstön näkökulmasta ne ovat työssäjaksamisen, työhyvinvoinnin ja -motivaation asia, kunnalle ne ovat sekä työnantajakuvan että kuntakuvan, elinvoiman ja vetovoiman asia.

Selvitystyöryhmä on tarkastellut vaihtoehtoina nykyisten kahden erillisen koulurakennuksen laajaa peruskorjausta sekä yhden koko yhtenäiskoulun tarpeita palvelevan rakennuksen uudisrakentamista.

Selvityksessä tarkastellaan aluksi oppilasmääräennusteita ja syntyvyyden kehitystä sekä lasten jakautumista kunnan alueella. Syntyvyys laskee ja perusopetusikäisten lasten määrä pienenee ennusteiden mukaan koko maassa ja niin myös Pälkäneellä. Pirkanmaa on kuitenkin yksi kolmesta maakunnasta, joissa väkiluvun ennustetaan edelleen kasvavan varsin voimallisesti väestön keskittyessä elinvoimaisimmille kaupunkiseuduille.

Syntyvyyden laskusta huolimatta Kostian koulun oppilasmäärä ei ole ennusteiden mukaisesti pienentynyt. Vuoden 2017 oppilasennuste ennusti Kostian oppilasmääräksi 239 oppilasta syksyllä 2023. Toteutunut oppilasmäärä on 309. Harhalan koulun liittäminen osaksi Kostiaa ei yksistään selitä lukua.

Tällä hetkellä kaikista Pälkäneen perusopetusikäisistä lapsista ja nuorista 78 % asuu Kostianvirran yhtenäiskoulun oppilaaksiottoalueella.

Sivistyslautakunta
Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

§ 54
§ 203
§ 69

23.10.2023
21.11.2023
28.11.2023

Prosenttiosuus pysyy suurin piirtein samana ainakin nykyisen oppilasennusteen aikajaksolla lukuvuoteen 2029-30.

Pälkäneen lukion opiskelijamäärä on pysynyt varsin tasaisena viime vuosien aikana. Opiskelijoita on otettu sen verran kuin nykyisiin tiloihin mahtuu. Erityisesti lukion vetovoiman voi olettaa kasvavan, mikäli oppilaitokselle saataisiin uudenaikaiset tilat. Suomesta eri paikkakunnilta löytyy muutamia esimerkkejä, joissa näin on käynyt.

Selvitysraportissa esitellään molempien kivikoulukiinteistöjen korjaus- ja kunnostushistoriaa sekä tulevia, tiedossa olevia korjaustarpeita. Raportissa esitellään myös rakennusten käyttäjien kokemuksia sekä nykyaikaisen oppimisympäristön toiminnallisia vaatimuksia ja nykyisten tilojen puutteita niiden suhteen. Näiden jälkeen pohditaan tulevaisuuden vaihtoehtoja karkeine kustannusarvioineen sekä riskeineen. Raporttiin kuuluu myös alustava vaikutusten arviointi.

Selvitystyön tuloksena työryhmälle muodostui yksimielinen ja selkeä näkemys, että yhden uuden koulukiinteistön rakentaminen on vaihtoehtoista selvästi parempi.

Molempien vaihtoehtojen kustannukset menevät lähelle toisiaan. Vuosikymmenten aikaperspektiivillä uudisrakennus energiatehokkaampana ja vähemmän korjausta vaativana tulee todennäköisesti kustannuksiltaan edullisemmaksi.

Peruskorjausvaihtoehdon karkea kustannusarvio on noin 16 M€. Summa ei sisällä korjausten ajaksi tarvittavien väistötilojen vuokrakustannuksia eikä toiminnallisten puutteiden, kuten tilojen muunneltavuuden, poistamista. Kaikkia toiminnallisia ja pedagogisia puutteita ei ole mahdollista laajallakaan peruskorjauksella poistaa.

Uudisrakennuksen karkea kustannusarvio on noin 20 M€. Hinta-arvio perustuu Virtain kaupungin vastaavan kokoiseen, toteutuneeseen koulurakennushankkeeseen.

Peruskorjaamisen ja uudisrakentamisen kustannukset ovat lähellä toisiaan. Onnistuneenkin peruskorjauksen tulos on vanha rakennus. Peruskorjaukseen liittyy myös se riski, että sillä ei saada poistettua kaikkia olemassa olevia puutteita ja ongelmat jatkuvat.

Uuden koulukiinteistön peruskorjaustarve on arviolta noin 50 vuoden päästä, peruskorjatun rakennuksen noin 20 vuoden päästä. Käyttökustannukset yhden uuden koulun osalta ovat pienemmät kuin kahden vanhan koulun, mikä tekee uudisrakennusinvestoinnista pitkällä aikavälillä edullisemmän vaihtoehdon.

Uudisrakennus voitaisiin sijoittaa Virran yksikön ja Kostia-areenan viereen, nykyiselle jalkapallokentälle. Sijainti tarjoaa parhaat mahdollisuudet hyödyntää Kostia-areenan liikuntamahdollisuuksia sekä muita keskusta-alueen palveluita, kuten kirjastoa ja yleisurheilukenttää. Sijainti mahdollistaa myös kulkuyhteyksien hyvän suunnittelun ja toteutuksen.

Sivistyslautakunta	§ 54	23.10.2023
Kunnanhallitus	§ 203	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 69	28.11.2023

Mikäli uutta koulurakennusta aletaan rakentaa, täytyy ratkaista, mitä vanhoille, käytöstä poistuville rakennuksille tehdään ja voidaan tehdä. Voimassa olevassa asemakaavassa Kostian koulun ympäristö tulee säilyttää ja Virran rakennuksella on nykyisessä kaavassa purkamiskielto. Uuden koulun sijoittuminen tälle alueelle vaatii kaavamuutoksen sekä nykyisen yläkoulu- ja lukiorakennuksen purkamisen. Kostian alakouluyksikön osalta on ympäristön ja rakennusten uudiskäyttömahdollisuudet tarkasteltava kokonaisuutena.

Molemmat vaihtoehdot, peruskorjaus ja uudisrakentaminen, tarkoittavat suurta taloudellista investointia. Suuruusluokka on alustavan arvion mukaan 16-20 M€. Kunnan talouden kantokyky on tällä hetkellä hyvä. Kunnan velkaantuneisuusaste on matala ja taseessa on ylijäämää edellisiltä vuosilta. Koulukiinteistöinvestoinnin taloudellinen vaikutus kunnan talouteen on kantokyvyn rajoissa.

Uudisrakennushankkeen alustavan aikatauluarvion mukaan hankesuunnittelu ajoittuu vuodelle 2024, kilpailutus, rakentamispäätös ja tarkempi suunnittelu vuodelle 2025, rakentaminen vuosille 2025-27 ja käyttöönotto 2027-28. Aikatauluun vaikuttaa suuresti hankkeen toteutusmuoto.

Uuden koulukiinteistön rakentamisella saadaan turvalliset, terveelliset ja nykyajan tarpeita ja vaatimuksia vastaavat oppimisympäristöt. Uudet tilat vaikuttavat merkittävästi niin oppilaiden kuin henkilöstönkin viihtyvyyteen. Uusi koulukiinteistö vahvistaa koulun yhteisöllisen toimintakulttuurin syntymistä sekä todennäköisesti lisää kunnan houkuttelevuutta lapsiperheiden asuinpaikkana. Uudisrakennuksessa voidaan huomioida tilojen monikäyttöisyys ja muunneltavuus tilatarpeiden todennäköisesti tulevaisuudessa muuttuessa.

Selvitystä esiteltiin valtuutetuille syksyn 2023 valtuustoseminaarissa. Yleisölle avoin info- ja keskustelutilaisuus järjestettiin 9.10. 2023. Kostianvirran yhtenäiskoulun henkilöstöä on informoitu koulun sisäisesti selvitystyön edetessä.

Selvitysraportti on liitteenä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 23 § 6

Valmistelija

Sivistysjohtaja Tiina Kivinen, tiina.kivinen@palkane.fi, 0405380031

Esitys

Sivistysjohtaja Tiina Kivinen

Sivistyslautakunta päättää

1) hyväksyä Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tarveselvityksen jatkovalmistelun/-suunnittelun pohjaksi;
ja

2) esittää kunnanhallitukselle, että se esittää valtuustolle määrärahan varaamista talousarvioon vuodelle 2024 uuden koulukiinteistön

Sivistyslautakunta	§ 54	23.10.2023
Kunnanhallitus	§ 203	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 69	28.11.2023

hankesuunnittelua varten sekä vuosille 2025-27 investointimäärärahaa uuden koulukiinteistön suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin.

Käsittely

Keskustelun kuluessa jäsen Ahlqvist teki esittelijän esityksestä poikkeavan, seuraavan sisältöisen päätösehdotuksen:

Sivistyslautakunta päättää

1) hyväksyä Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tarveselvityksen jatkovalmistelun/-suunnittelun pohjaksi;

ja

2) esittää kunnanhallitukselle, että se esittää valtuustolle määrärahan varaamista talousarvioon vuodelle 2024 koulukiinteistöjen hankesuunnittelua varten sekä vuosille 2025-27 investointimäärärahaa koulukiinteistöinvestointiin.

Ahlqvistin esitys ei saanut kannatusta.

Päätös

Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 21.11.2023 § 203

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle investointimäärärahan varaamista uuden yhtenäiskoulun hankesuunnittelua sekä toteuttamista varten talousarvioon 2024 ja suunnitelmavuosille 2025 – 2027. Tekninen lautakunta on niin ikään käsitellyt Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tarveselvityksen kokouksessaan 23.10.2023 ja todennut lausuntonaan, että se puoltaa uuden koulun toteuttamista.

Uuden yhtenäiskoulun rakentamista esitetään tarveselvityksessä ennen kaikkea kokonaistaloudellisuuden ja riskien hallinnan näkökulmasta. Kahden vanhan koulukiinteistön laaja peruskorjaaminen on vaikeampi perustella niin kustannusten, elinkaaren kuin toiminnankin kannalta.

Molemmat keskustan koulurakennukset vaativat merkittävää peruskorjaamista ja molemmissa koulurakennuksissa on ollut sisäilmahaasteita, joita on viime vuosina pyritty korjaamaan useilla eri korjaustoimenpiteillä. Korjaukset ovat kuitenkin tilapäisiä, eivätkä ole kaikin osin poistaneet ongelmia. Peruskorjaamisessa nähdään merkittävä riski uudisrakentamiseen verrattuna siinä, että sisäilmaongelmat eivät välttämättä poistu kokonaan korjaamisen seurauksena ja toisaalta tiloista ei myöskään saada toiminnallisempia, eikä osittain riittävän tilaviakaan.

Peruskorjausvaihtoehdon karkea kustannusarvio on tässä vaiheessa 16 miljoonaa euroa ja uudisrakennuksen 20 miljoonaa euroa.

Peruskorjausvaihtoehdon osalta on huomioitava, että kumpikin koulu joutuisi toimimaan merkittävän ajanjakson vuokrattavissa väistötiloissa, joiden kustannukset ovat vuositasolla useita satojatuhansia euroja. Näin ollen kustannukset molemmissa vaihtoehdoissa ovat lähellä toisiaan. Molemmissa vaihtoehdoissa on huomioitava myös liikenteen vaatimat parannustyöt alueella.

Sivistyslautakunta	§ 54	23.10.2023
Kunnanhallitus	§ 203	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 69	28.11.2023

Uuden yhtenäiskoulun sijoittuminen Kostia-areenan välittömään läheisyyteen on luonteva vaihtoehto. Kyseinen sijainti on mahdollista saada logistisesti toimivaksi ja se tukee koulun toiminnallisuutta mm. siitä näkökulmasta, että niin ulkoliikuntapaikat kuin sisäliikuntatilatkin ovat hyvin saavutettavissa, kuten myös mm. kirjastopalvelut. Koulu olisi mahdollista suunnitella näyttäväksi maamerkiksi Lahdentieltä päin ja yhteensopivaksi Kostia-areenan visuaalisen ilmeen kanssa. Uusi koulu mahdollistaisi ympäristön kannalta kestävän rakentamisen ja energiankulutuksen sekä turvalliset, terveelliset ja viihtyisät tilat, jotka tukevat niin oppilaiden kuin henkilöstönkin hyvinvointia.

Merkittävin riski uudisrakennushankkeessa on vanhojen koulukiinteistöjen kohtalo. Koulujen päärakennukset ovat molemmat 1950-luvun rakentamista edustavia kivikouluja, joiden jatkokäyttö on haastavaa. Kuten sivistyslautakunnan esittelytekstissä on todettu, on Virran kouluyksikön rakennus (yläkoulu ja lukio) suojeltu kaavalla ja alakoulun osalta on kaavamerkintä, jonka mukaan alueen ympäristö on säilytettävä.

Pälkäneen kunta on keskustellut koulurakennusten tilanteesta Pirkanmaan maakuntamuseon kanssa 10.11.2023. Koulurakennusten purkaminen nähtiin maakuntamuseon näkökulmasta haasteellisena, mutta ei mahdottomana. Mikäli selvityksissä päädytään siihen, että koulurakennukset eivät ole riskittömästi korjattavissa, vaan uudisrakentaminen on riskittävämpää sekä kokonaistaloudellisempää, eikä nykyisiin kivikoulurakennuksiin voida osoittaa jotain muuta toimintaa, voi niiden purkaminen tulla mahdolliseksi. Tällöin tulee tarkastella kokonaisuutena vastaavan aikakauden rakentamista Pälkäneen alueella. Vaikka kyseiset kivikoulut purettaisiinkin, jäisi Pälkäneen alueelle kuitenkin kaksi tuota aikakautta edustavaa kivikoulua – Aitoon koulu (rakennettu 1951) ja Luopioisten kirkonkylän koulu (rakennettu 1954).

Lähtökohtaisesti uudisrakennusvaihtoehto vaikuttaa riskien näkökulmasta sekä kokonaistaloudellisesti järkevimmiltä vaihtoehdolta tilanteessa, jossa joka tapauksessa on tehtävä jotain muuta kuin jatkettava vuodesta toiseen väliaikaisten ja tilapäisten korjausten turvin. Hankeselvitysvaiheessa tulee kuitenkin tarkastella vielä mahdollisuus nykyisen yläkoulurakennuksen laajentamiseen ja yhtenäiskoulun sijoittumiseen sen yhteyteen, jolloin vanhan rakennuskannan osittainen säilyminen olisi mahdollista. Laajennusvaihtoehdon riskejä, toiminnallisuutta ja kustannuksia tulee verrata uuden yhtenäiskoulun rakentamiseen.

Molempien koulualueiden kaavoitus on tarpeen käynnistää välittömästi, sillä kaavamuutosta vaaditaan joka tapauksessa, mikäli päädyttäisiinkin laajennusvaihtoehtoon sekä siinä tapauksessa, että Kostian alakouluyksikön alueen käyttötarkoitus muuttuisi. Mikäli vanhat kivikoulut puretaan, tulee Kostian koulualueen muiden kiinteistöjen osalta selvittää, voisiko jotain kunnan toimintoja, jotka nykyään ovat ulkopuoliselta vuokratuissa tiloissa, siirtää kyseisiin, opetustoiminnalta vapautuviin puurakennuksiin.

Pälkäneen kunta		Pöytäkirja	7/2023	44
Sivistyslautakunta	§ 54	23.10.2023		
Kunnanhallitus	§ 203	21.11.2023		
Kunnanvaltuusto	§ 69	28.11.2023		
	Hallintosääntö 19 §			
Valmistelija	Pauliina Pikka, kunnanjohtaja p. 040 573 6390, pauliina.pikka@palkane.fi			
Esitys	Kunnanjohtaja Pauliina Pikka			
	Kunnanhallitus päättää			
	1. merkitä tiedoksi selvityksen Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöjen tilanteesta ja tulevaisuudesta.			
	2. esittää valtuustolle määrärahan varaamista vuoden 2024 talousarvioon uuden koulukiinteistön hankesuunnittelua varten sekä suunnitelmavuosille 2025 - 2026 investointimäärärahaa uuden koulukiinteistön suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin.			
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.			
KV 28.11.2023 § 69 505/12.00.00/2023	Liite: Selvitys Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöistä 2023			
Esitys	Kunnanhallitus:			
	Kunnanvaltuusto päättää varata määrärahan vuoden 2024 talousarvioon uuden koulukiinteistön hankesuunnittelua varten sekä suunnitelmavuosille 2025 - 2026 investointimäärärahaa uuden koulukiinteistön suunnittelu- ja rakentamiskustannuksiin.			
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.			
Liitteet	12 Selvitys Onkkaalan alueen koulu- ja päiväkotikiinteistöistä 2023			

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

Talousarvio vuodelle 2024 ja taloussuunnitelma vuosille 2025 - 2026

KH 20.06.2023 § 113

Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelman laadinnan lähtökohtana on valtuuston joulukuussa 2021 hyväksymä uusi kuntastrategia Pälkäne parasta aikaa 2030. Strategiassa on linjattu kunnan pitkän aikavälin tavoitteet ja luotu visio kunnan tulevaisuudesta. Talousarvion toiminnalliset tavoitteet on valmisteltu kuntastrategian pohjalta.

Talousjohtaja on valmistellut vuoden 2024 talousarviokehityksen yhteistyössä toimialojen kanssa. Kehysneuvottelut on käyty toimialoittain talousjohtajan, kunnanjohtajan sekä toimialajohtajan kesken. Kunnan johtoryhmässä kehys on käsitelty 6.6.2023. Pälkäneen kunnan hallintosäännön 75 §:n mukaisesti kunnanhallitus hyväksyy vuoden 2024 talousarviokehityksen ja talousarvion laadintaohjeet, joiden puitteissa toimialat talousarvioesityksensä valmistelevat.

Hyvinvointialueuudistuksen vaikutukset kuntien vuoden 2024 tulorahoitukseen, erityisesti valtionosuudet, ovat vielä osittain epäselviä. Kehyksen pohjana on käytetty talousarviota 2023 ja tilinpäätöstä 2022. Kehyksen valmistelussa vuodelle 2024 on ollut käytettävissä Kuntaliiton kuntakohtainen veroennustekehikko sekä valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laatimat valtionosuuslaskelmat. Verotulojen arvioidaan kasvavan 1,1 %:lla vuoden 2023 talousarvion tasosta. Kehyksen verotulot ovat yhteensä noin 14,60 milj. euroa (+ 0,16 milj. euroa vs. TA2023). Verotulojen arvioidaan kuitenkin laskevan vuoden 2023 todellisesta toteumasta ja muutetun talousarvion tasosta (KH 23.5.2023 § 85) vuoden 2023 verotulojen ”verohännästä” johtuen. Valtionosuuksien ennakoidaan kertyvän kehityksen mukaan noin 4,06 milj. euroa eli kasvavan 3,1 %:lla vuoden 2023 alkuperäisestä talousarviosta (+ 0,12 milj. euroa vs. TA2023).

Erityisesti valtionosuuslaskelmat ovat kuitenkin vielä ennakkollisia ja lopulliset laskelmat valmistuvat syksyllä 2023 kuntien vuoden 2022 palveluluokkakohtaisten tilinpäätöstietojen valmistumisen jälkeen. Myös verotuksen valmistuminen lokakuussa 2023 vaikuttaa jonkin verran tulevan valtionosuuden määrään. Valtiovarainministeriö tekee tällä hetkellä vielä tarkistuksia ja mahdollisesti myöhemmin oikaisuja kuntien sote-siirtolaskelmiin. Oikaisussa pyritään ottamaan paremmin huomioon erinäisiä kertaluontoisia tuloja ja kuluja, jotka vääristäisivät yksittäisen kunnan rahoitusta jatkossa. Tällaisia eriä ovat muun muassa pelastustoimen takautuvat varallaolokorvaukset, kuntayhtymien takautuvat ali- ja ylijäämät, osakkeiden, osuuksien sekä soten ja pelastustoimen kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä sote-kuntayhtymien takautuvat palkkaharmonisointikulut. Pälkäneellä ei ole tiedossa tällaisia merkittäviä kertaluontoisia tekijöitä, joita olisi tarpeen oikaista. Mikäli yleisesti sote-siirtolaskelmia päädytään muuttamaan, niin muutos vaikuttaisi sote-uudistuksen tasauserien kautta välillisesti myös Pälkäneen vuoden 2024 valtionosuusrahoitukseen. Seuraava valtionosuuslaskelmapäivitys tulee

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

elokuun lopulla ja tällöin kehystä on mahdollista muuttaa, mikäli päivitykselle on tarvetta. Lopulliset valtionosuudet ovat kuitenkin selvillä vasta loppuvuonna.

Rahoitustuotoissa ja -kuluissa korkomenot on arvioitu oletuksella, ettei uutta lainaa jouduta nostamaan vuonna 2024. Korkotuottoja puolestaan on kasvatettu aiemmista vuosista, johtuen yleisen korkotason noususta. Poistotasoa on kasvatettu 0,1 milj. eurolla perustuen vuoden 2022 toteumaan sekä keskeneräisiin ja valmistuviin suuriin investointihankkeisiin.

Talousarvion valmisteluun liittyviä epävarmuustekijöitä tulorahoituksen lisäksi ovat muu muassa yleinen kansantalouden kehitys, edelleen korkeana jatkuva inflaatio sekä nousevat korot. Lisäksi kunta-alan palkkaratkaisu nostaa merkittävästi kuntien henkilöstökuluja myös tulevana vuonna 2024.

Talousarviokehysten toimintakatteeksi muodostuu n. -16,34 milj. euroa, mikä on noin -1,05 miljoonaa euroa (+6,9 %) vuoden 2023 talousarviota heikompi. Toimintatuotot pysyvät hyvin lähellä vuoden 2023 talousarviota, kasvua 0,6 %. Toimintakulut kasvavat 5,6 %. Tulorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) sekä rahoitustuottojen ja -kulujen jälkeen vuosikatteeksi muodostuu noin 2,33 milj. euroa ja noin -2,6 milj. euron poistojen jälkeen kehysten tulos jää noin -0,29 milj. euroa miinukselle. Noin 0,31 milj. euron poistoeron vähennyksen jälkeen kehys muodostuu kuitenkin 0,02 milj. euroa ylijäämäiseksi.

Talousarviokehys koskee ulkoisia eriä ja toimialoja sitoo tulojen ja menojen erotus eli toimintakate (netto). Kehyksessä on otettu huomioon kunta-alan palkkaratkaisun vaikutukset (n. 4,2 % TA2023 nähden) vuodelle 2024 ja toimialoille on osoitettu palkankorotuksia varten rahat kehyksessä (yhteensä palkankorotusten vaikutus noin 470 000 euroa talousarvioon 2023 verrattuna). Kehyksessä on myös pyritty varautumaan yleiseen kustannustason nousuun, minkä vuoksi tiliryhmiin aineet, tarvikkeet ja tavarat sekä palvelujen ostot on kohdistettu 4 %:n lisämäärärahat vuodelle 2024. Tämän kokonaisvaikutus on noin 280 000 euroa. Kehys on laadittu tarkkaa taloudenpitoa noudattaen ja yllä mainittujen palkankorotusten sekä inflaatiovarausten lisäksi ainoastaan välttämättömät ja hyvin tärkeät menokohteet on lisätty kehykseen. Myös mahdollisia menosäästöjä ja tulonlisäyksiä on tarkasteltu ja otettu mukaan kehykseen.

Vuodelle 2024 ei ole tiedossa organisaatiomuutoksia, joten kehysten 2024 luvut ovat vertailukelpoisia toimialoittain vuoden 2023 talousarvioon nähden. Vuoden 2022 luvut on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatorakennetta vertailtavuuden parantamiseksi.

Liitteenä on talousarviokehys vuodelle 2024 sekä ohje toimialoille vuoden 2024 talousarvion laatimiseksi.

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää

1. antaa liitteenä olevan käyttötalouden talousarviokehysten vuodelle 2024. Talousarviokehys annetaan kaikille toimialoille. Toimialoja sitoo meno- ja tulokehysten nettosumma. Kehys koskee kunnan ulkoisia eriä.

2. valtuuttaa talousjohtajan ja kunnanjohtajan antamaan yksityiskohtaisia laadintaohjeita toimialoille.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KH 07.11.2023 § 180

Kuntalain 410/2015 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tulolaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 20.6.2023 § 113 talousarviokehyksestä talousarviovuodelle 2024 sekä ohjeesta toimialoille talousarvion laatimiseksi. Lautakunnat sekä rakennus- ja ympäristöjaosto valmistelivat toimialakohtaiset talousarviot sekä toiminnalliset tavoitteet pääosin annetun talousarviokehysten mukaisesti. Toimialojen toimintakate alittaa kokonaisuudessaan talousarviokehysten toimintakateen.

Sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuspalveluiden järjestämisvastuun siirtyminen kunnilta hyvinvointialueille on vaikuttanut merkittävästi kunnan rahoitukseen verotulojen ja valtionosuuksien pienentymisen myötä. Kuntien tulee selvittää nykyisistä vastuistaan ja

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

velvoitteistaan pienemmällä tulo-rahoituksella kuin aiemmin ennen hyvinvointialueuudistuksen voimaantuloa.

Pälkäneen kunnan ennakolliset valtionosuudet ovat vähentyneet kohtalaisen merkittävästi syksyn 2023 aikana tulleiden tuoreimpien valtionosuuspäivitysten myötä, mikä on heikentänyt kunnan rahoitusasemaa ja erityisesti käyttötalouden tasapainoa. Valtionosuuden määrä on pienentynyt noin 374 000 eurolla (-9,2 %:a) kesäkuussa annetun talousarviokehityksen määrästä. Tuoreimmissa ennakollisissa valtionosuuslaskelmissa valtionosuuden määrän ennakoidaan laskevan keskimäärin myös yleisesti kuntakentällä. Pälkäneen kunnan verotulojen ennakoidaan niin ikään laskevan noin 366 000 eurolla (-2,4 %) kuluvaan vuoteen 2023 nähden.

Toimintakulujen kokonaismäärä talousarviossa 2024 on noin -20,76 miljoonaa euroa eli noin 1,32 miljoonaa euroa vuoden 2023 muutettua talousarviota enemmän (+6,8 %). Toimintatuotot nousevat talousarvion mukaan noin 571 000 eurolla kuluvaan vuoden 2023 talousarvioon nähden ollen noin 4,52 miljoonaa euroa (+14,4 %). Toimintakate on talousarviossa 2024 noin -16,24 milj. euroa eli toimintakate heikkenee noin 748 000 eurolla (+4,8 %).

Verotuloiksi arvioidaan 14,69 milj. euroa ja valtionosuuksiksi 3,69 milj. euroa. Verotulojen arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton laatimaa kuntakohtaista veroennustekehikkoa ja valtionosuuksissa Kuntaliiton sekä valtiovarainministeriön ennakollisia valtionosuuslaskelmia. Valtionosuuden lopullinen määrä vuodelle 2024 tarkentuu kuitenkin vasta joulukuussa 2023. Taloussuunnitelmavuosien 2025 - 2026 valtionosuuslaskelmat perustuvat valtiovarainministeriön kuntatalousohjelman painelaskelmakehikon lukuihin. Rahoitustuottojen ja -kulujen ennakoidaan olevan vuonna 2024 noin 119 000 euroa (MTA 2023 noin -41 000 euroa) korkotuottojen maltillisen kasvun myötä.

Vuosikate talousarvioesityksessä on noin 2,26 milj. euroa ja noin -2,64 milj. euron poistojen jälkeen tilikauden tulos on noin -0,38 milj. euroa. Poistoeron vähennyksen (+0,31 milj. euroa) jälkeen tilikauden alijäämäksi muodostuu noin -0,07 milj. euroa. Taloussuunnitelmavuodet 2025 ja 2026 ovat tilikauden tuloksen osalta ylijäämäisiä.

Investointimenot vuosille 2024 - 2026 ovat yhteensä noin -23,39 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 investointimenot ovat -2,94 milj. euroa, vuonna 2025 - 5,31 milj. euroa ja vuonna 2026 -15,14 milj. euroa. Investointituloa on budjetoitu 0,12 milj. euroa kullekin vuodelle.

Rahoituslaskelman mukaan uutta pitkäaikaista lainaa ei ole tarvetta nostaa talousarviovuonna 2024. Taloussuunnitelmavuosille 2025 ja 2026 kaavailtujen isojen investointien vuoksi suunnitelmavuosina uutta talousarviolainaa ennakoidaan otettavan yhteensä 16 milj. euroa (3 milj. euroa vuonna 2025 ja 13 milj. euroa vuonna 2026). Nykyisiä lainoja lyhennetään vuosittain vajaalla 0,9 milj. eurolla.

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

Konserniyhtiöiden taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on esitelty niin ikään talousarviokirjassa kuntalain 110 §:n 2 momentin mukaisesti.

Kunnanhallitukselle esitellään talousarvion valmisteluvaihe. Toimialajohtajat esittelevät kokouksessa oman toimialansa talousarviot ja niissä tapahtuvat keskeiset muutokset. Lisäksi esitellään investoinnit vuosille 2024 - 2026.

Talousarviokirjan ensimmäinen luonnos on esityslistan liitteenä.

Toimivallan peruste Hallintosäätö 75 §, kuntalaki 110 §

Valmistelija Markus Jaakkola, talousjohtaja
p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi

Esitys Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus ottaa tiedoksi vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2025 - 2026 taloussuunnitelman valmistelutilanteen sekä käy keskustelua jatkovalmistelusta.

Käsittely kokouksessa Talousjohtaja Markus Jaakkola saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aluksi klo 16:49.

Elinvoimajohtaja Sirkku Mäkelä saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17:45.

Elinvoimajohtaja Sirkku Mäkelä ja tekninen johtaja Harri Apell poistuivat kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 18:08.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Kokoustauko klo 18:08-18:15.

KH 21.11.2023 § 205

Ensimmäisen kunnanhallituksen talousarviokäsittelyn 7.11.2023 (§ 180) jälkeen talousarvioon on tehty joitakin pieniä muutoksia:

Investointiosaan tehdyt lisäykset/muutokset

- Onkkaalan urheilukentän peruskorjaukseen lisätty suunnittelumäärärahaa 40 000 euroa vuodelle 2024.
- Luopioisten esteettömälle luontoreitille lisätty 30 000 euroa vuodelle 2024 (vuoden 2023 talousarviosta siirtyvä hanke).

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

- Vesihuoltolaitoksen investoinnin (Sappeenvuori, Väilirinteen kunnallistekniikan rakentaminen) investointisummaa tarkennettu alaspäin vuodelle 2024.

Tehtyjen muutosten jälkeen Pälkäneen kunnan investointimenot (nettona) ovat noin 23 miljoonaa euroa yhteensä vuosina 2024-2026. Käyttötalousosaan ei ole tullut muutoksia kunnanhallituksen ensimmäisen käsittelyn jälkeen. Rahoitusosaan ei ole tullut muutoksia lukuun ottamatta investointimenojen pientä muutosta vuodelle 2024 (yllä listatut muutokset).

Kunnanvaltuusto päätti vuoden 2024 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit 24.10.2023 § 49. Vuoden 2024 kunnallis- ja kiinteistöveroprosentit Pälkäneellä ovat:

- tuloveroprosentti 8,90 %
- yleinen kiinteistöveroprosentti 1,10 %
- maapohjan eriytetty kiinteistöveroprosentti 1,30 % (uusi lakisääteinen, menee vasta KV 28.11.2023 käsittelyyn)
- vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,48 %
- muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,10 %
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,00 %

Talousarvio sisältää toimialakohtaiset nettomääräiset määräraha-arviot (ulkoiset eurot) talousarviovuodelle 2024 sekä toiminnalliset tavoitteet, jotka ovat valtuustoon nähden sitovia. Käyttötalousosan lisäksi valtuustoon nähden sitovia eriä ovat tuloslaskelmaosan rahoitustulot ja -menot (netto), verotulot, valtionosuudet sekä investointiosan investointitulot ja -menot (netto) sekä rahoitusosan antolainauksen, lainakannan sekä oman pääoman muutokset.

Talousarvion toiminnallisissa tavoitteissa on sekä kuntaorganisaation toimintaa kehittäviä tavoitteita että kunnan elinvoiman ja vetovoiman parantamiseen tähtäviä tavoitteita. Yhteistyötoimikunta on käsitellyt talousarvioesityksen kokouksessaan 6.11.2023. Talousarvio sisältää panostuksia henkilöstöön muun muassa varhaiskasvatuksen vaaterahan, kahviedun käyttöönoton, e-passin omarahoitusosuuden poiston sekä kuntosalin maksuttoman käyttöoikeuden lisäysten myötä.

Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026 on esityslistan liitteenä.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 75 §, kuntalaki 110 §
Valmistelija	Markus Jaakkola, talousjohtaja markus.jaakkola@palkane.fi, puh. 050 469 8477
Esitys	Kunnanjohtaja Pauliina Pikka

Kunnanhallitus päättää

1. esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan esityksen vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaksi.

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

2. esittää kunnanvaltuustolle, että se merkitsee tiedoksi talousarviokäsittelyyn liittyvän yhteistoiminnasta annetuin lain (449/2007) 4 §:n mukaisen yhteistoimintamenettelyn.

3. esittää kunnanvaltuustolle, että se oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan teknislouontaisia korjauksia.

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

KV 28.11.2023 § 70
337/02.02.00/2023

Liite: Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026

Esitys

Kunnanhallitus:

Kunnanvaltuusto päättää

1. hyväksyä liitteenä olevan esityksen vuoden 2024 talousarvioksi ja vuosien 2025-2026 taloussuunnitelmaksi.

2. merkitä tiedoksi talousarviokäsittelyyn liittyvän yhteistoiminnasta annetuin lain (449/2007) 4 §:n mukaisen yhteistoimintamenettelyn.

3. oikeuttaa kunnanjohtajan ja talousjohtajan tekemään talousarviokirjaan teknislouontaisia korjauksia.

Käsittely kokouksessa

Keskustelun aluksi puheenjohtaja teki esityksen asian käsittelyjärjestyksestä: Ensin käydään yleiskeskustelu ja ryhmäpuheenvuorot, jonka jälkeen talousarvio käsitellään toimialoittain.

Esitys asian käsittelyjärjestyksestä hyväksyttiin.

Talousarvion esittelivät kunnanjohtaja Pauliina Pikka ja talousjohtaja Markus Jaakkola.

Ryhmäpuheenvuorot pitivät Ville Klasila Kokoomuksen valtuustoryhmästä, Jyrki Ahola Keskustan valtuustoryhmästä, Tommi Vuorinen Demareiden valtuustoryhmästä ja Timo Ailio Terve! Pälkäne -ryhmästä. Lisäksi puheenvuoron piti Jyri Kankila Vihreiden valtuustoryhmästä.

Yleiskeskustelun jälkeen talousarvio käsiteltiin ja hyväksyttiin toimialoittain talousarviokirjan mukaisessa järjestyksessä.

Erkki Hyöki oli poissa kokouksesta tämän asian käsittelyn aikana klo 16:50-16:52.

Kunnanhallitus	§ 113	20.06.2023
Kunnanhallitus	§ 180	07.11.2023
Kunnanhallitus	§ 205	21.11.2023
Kunnanvaltuusto	§ 70	28.11.2023

Päätös Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.

Liitteet

13 Talousarvio 2024 ja taloussuunnitelma 2025-2026

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 55, § 56, § 57, § 58, § 60, § 61, § 62

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, Kuntalaki (410/2015) 136 §.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 59, § 63, § 64, § 65, § 66, § 67, § 68, § 69, § 70**Valitusosoitus**

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Päätökseen saa hakea muutosta:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Kaavan tai rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevan päätöksen katsotaan tulleen *asianosaisten* tietoon silloin, kun päätös on kuntalain 140 §:n mukaisesti asetettu yleisesti nähtäville (MRL § 188).

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomais

Kunnallisvalitus tehdään Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle.

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 Hämeenlinna

Sähköpostiosoite: hameenlinna.hao@oikeus

Puhelinnumero: 029 564 2200

Faksinumero: 029 564 2269

Valitusviranomaisen virasto on avoinna ma-pe klo 8–16.15.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuintet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);

- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut;
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [Tuomioistuinmaksulaissa \(1455/2015\)](#) säädetään.

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy [Tuomioistuinlaitoksen sivuilta](#).

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Pälkäneen kunnan kirjaamosta.

Postiosoite: Keskustie 1, 36600 Pälkäne
Käyntiosoite: Keskustie 1, 36600 Pälkäne
Sähköpostiosoite: palkane@palkane.fi
Puhelinnumero: 03 579 11

Pälkäneen kunnan kirjaamo on avoinna ma-pe klo 9–15.

Pöytäkirjan nähtäväksi asettaminen **4.12.2023**.